

ПОКРЕТ ТРЕЋЕГ ДОБА СРБИЈЕ

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ЗА 2022. ГОДИНУ

Београд, фебруар 2023.

САДРЖАЈ

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

А. ОСТВАРИВАЊЕ ЗАДАТАКА ПОКРЕТА ТДС

I. НАЈЗНАЧАЈНИЈЕ АКТИВНОСТИ У 2022. ГОДИНИ

II. ОПИС АКЦИЈА И АКТИВНОСТИ

- 1. 15. Олимпијада спорта, здравља и културе трећег доба**
- 2. Настављена акција САПЕНС–а (и Покрета ТДС) поделе рачунарске опреме и сетова спортских реквизита**
- 3. Учесће у обележавању јубилеја 50 година од почетка ОРА „Београд – Бар“**
- 4. Одржан Пети међугенерациски дечији маратон Дорћолијаде на 20.000 милиметара: “Баке и деке уз бате и секе”**
- 5. Покрет ТДС добитник награде европске комисије #BEINCLUSIVE SPORT AWARD 2021**
- 6. Учесће на сајму књига, Београд 23-30.10.2022.**

Б. ОБНОВА И ЈАЧАЊЕ ИНСТИТУЦИОНАЛНИХ КАПАЦИТЕТА ПОКРЕТА ТДС

- 1. Обнова органа Покрета ТДС**
- 2. Стварање стратешких основа и изградња партнерстава Покрета ТДС**
- 3. Обезбеђење материјално-техничких и других логистичких услова за рад органа, тела и осталих облика деловања Покрета ТДС**
- 4. Активности клубова Покрета ТДС**
- 5. Иницирање нових неопходно потребних домена рада Покрета ТДС**
- 6. Организационо-кадровски изазови Покрета ТДС**

В. ПРИКАЗ ОСТВАРЕНОГ САДРЖАЈА И ДИНАМИКЕ РАДА ОРГАНА И ТЕЛА ПТДС

ЗАКЉУЧАК

УВОД

У добро познатим сложеним околностима, остваривање циљева Покрета ТДС текло је на свим програмским пољима, а нарочито на: /1/ унапређењу садржаја и облика деловања Покрета ТДС као институције старијих и за старије људе, /2/ даљој изградњи његових кадровских, материјалних и других институционалних капацитета, /3/ осмишљавању рада путем плански утврђених садржаја (конципирање средњорочног програма рада, програма Олимпијаде и низа програмских, планских и нормативних аката), /4/ препознавању и успостављању нових конкретних акција и осталих активности, /5/ адекватном позиционирању у свом окружењу, као и на /6/ обезбеђењу подршке од релевантних институција.

На том путу настојало се да се успостави партнерство са институцијама које имају сличан и/или тангентни садржај рада из сва три друштвена сектора (државног, пословног и невладиног).

Овај извештај састављен је полазећи од чињенице да свака организација, па и Покрет трећег доба Србије (из реда удружења грађана), има /1/ своју тј. радну страну и /2/ своју организацију (и руковођење) тј. институционалну страну, коју чине кадрови, циљеви због којих постоје, материјално-техничка средства, унутрашњу структуру и односе и, коначно, своје правне основе.

Таква његова структура пружа одговор на две основне групе питања:

- *прво* - шта, како, зашто и колико је Покрет ТДС успешно радио?
- *друго* - којим конкретним институционалним капацитетима је Покрет ТДС то чинио и учинио?

Одговори на ова питања казаће какав је нормативни и стварни положај Покрета ТДС, те његова функционална, организациона и акциона способност (и спремност) за делотворно остваривање његове мисије.

Наравно да је ово могуће само уколико се овај документ критички промисли и валоризује од свих појединачних и колективних чланова Покрета ТДС, али и свих оних који учествују у његовим акцијама и активностима, укључујући и оне међугенерациског карактера.

А. ОСТВАРИВАЊЕ ЗАДАТАКА ПОКРЕТА ТДС

У овом делу Извештаја, поред таксативног и хронолошког приказа најзначајнијих активности у 2022. години, изложиће се постигнућа 15. Олимпијаде спорта, здравља и

културе трећег доба, а, потом, и опис преосталих важнијих акција и активности Покрета ТДС у 2022. години, по редоследу њиховог догађања.

I. НАЈЗНАЧАЈНИЈЕ АКТИВНОСТИ У 2022. ГОДИНИ

ЈАНУАР

1. Објављени резултати литерарног конкурса у оквиру 14. Олимпијаде ТДС - 2021. год.
2. Финално обликовање докумената за изборну седницу Скупштине Покрета ТДС:
  - Измена и допуна Статута Покрета ТДС;
  - Програма рада Покрета ТДС (2022 - 2025.);
  - Финансијских извештаја за 2020. и 2021. и Финансијског плана Покрета ТДС за 2022. годину.
4. Опремање Пословног клуба ПТДС на Новом Београду, уговарање комуналних услуга и снабдевања

ФЕБРУАР

1. Израда и подношење две апликације по конкурс Министарства културе и информисања Републике Србије, под називима:¹
  - Организовање сусрета књижевних стваралаца припадника трећег доба
  - Организовање сликарских и иконописачких колонија и изложби слика и икона из колекције Покрета ТДС, чији су ствараоци припадници трећег доба
2. Урађен предлог Извештаја о спровођењу програма 14. Олимпијаде спорта, здравља и културе трећег доба – 2021. година, који је разматран на органима САПЕНС, а потом достављен РФ ПИО
3. Отварање Пословног клуба Покрета ТДС на Новом Београду
4. Припреме за изборну седницу Скупштине Покрета ТДС заказану за 25. фебруар 2022. (која је потом отказана), са следећим *дневним редом*:
  - Ажурирање чланова и пријем нових чланова Покрета ТДС;
  - Разматрање и усвајање Измена и допуна Статута Покрета ТДС;
  - Разматрање и усвајање Програма рада Покрета ТДС (2021. – 2025.);
  - Разматрање и усвајање Финансијског плана Покрета ТДС за 2022. годину;
  - Избор председника, потпредседника, почасног председника, Управног одбора, Надзорног одбора и чланова Савета Покрета ТДС и
  - Разно.

---

¹ Пројекти нису прихваћени уз образложење да тражена средства превазилазе лимит до кога ово Министарство финансира пројекте за подршку организација цивилног друштва. Уз похвале садржаја апликација, препоручено је да са истим пројектима Покрет ТДС конкурише код органа локалне самоуправе.

МАРТ

1. Иницирање сарадње САПЕНС и Покрета ТДС са Савезом пензионера Републике Српске и другим организацијама ТД, преко директора Представништва Српске у Београду
2. Консултативни састанци у вези организовања комерцијалних активности Покрета ТДС у области туризма (хотел СУБНОР-а –"Бањица" у Сокобањи, "Меркур" у Врњачкој Бањи, "Кумова воденица" у Лајковцу... и снабдевања пензионера по бенефицираним ценама/попустима и откуп производа пензионера ("Универекспорт", "Цмана" и др. домаћи трговински ланци).
3. У функцији завршне јавне расправе на Сајту Покрета ТДС постављен Нацрт измена и допуна Статута Покрета ТДС и Нацрта Програма рада ПТДС за период 2022 – 2026

4. Израда апликација по јавном позиву градске управе Београда:

- Организовање сусрета књижевних стваралаца припадника трећег доба

- Организовање радионица за израду икона, слика и предавања из области старих техника и осталих грана уметности, за лица старија од 60 година, као и изложби така насталих радова у Београду и насељима Србије, те организовање уметничких колонија;

АПРИЛ :

1. Урађена апликација за доделу Мајске награде Спортског савеза Србије за постигнућа Олимпијаде спорта, здравља и културе Покрета ТДС.
2. Одржана годишња седница Скупштине ПТДС (дневни ред у Прилогу рада органа и тела ППТД, који следи).
3. Заједнички рад са Удружењем учесника ОРА "Београд –Бар" и Клубом ветерана ОРА ПТДС у вези организације свечане академије поводом 50 година од почетка ОРА "Београд – Бар".
4. Гостовање председника ИО Покрета ТДС, на Радио Београду 1: Посао и обука за старе у Покрету трећег доба Србије.
5. Председник Клуба Ветерана ОРА и еколога Покрета трећег доба Србије на Радио Београду 1: О значају чувања успомена на омладинске радне акције (ОРА); постигнућа на унапређењу екологије и о примерима добре праксе старих.

МАЈ

1. Руководству САПЕНС предложен плански документ: Садржај, динамика и носиоци реализације манифестација друштвеног стандарда корисника пензија Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање;
2. Књижевни клуб Покрета ТДС организовао промоцију књиге "Да се не заборави" аутора Јова Голубовића;
3. Делегација Покрета трећег доба Србије учествовала је у завршној церемонији представљања одабраних пројеката у програму европске комисије #beinclusive sport

award 2021 – *ПТДС добитник је награде Европске комисије #BeInclusive Sport Award 2021*;

4. Одржана оснивачка седница Скупштине Клуба за спортску рекреацију Покрета трећег доба Србије;

5. Одржана је годишња седница Скупштине Клуба ветерана акцијаша и еколога Покрета трећег доба Србије;

6. Одржана два састанка Комисије за припрему Нацрта Статута Покрета ТДС;

7. Одржан консултативни састанак председника ИО са директорком РФ ПИО (и сарадницима) у вези потребе и начина допуне Правилника о друштвеном стандарду корисника пензија којима би се решило питање финансирања људских ресурса ангажованих на организовању и спровођењу програма Олимпијаде;

ЈУНИ

1. Ангажовање у вези уплата чланарине колективних чланова Покрета трећег доба Србије за 2022. годину у функцији обављања припрема 15. Олимпијаде;

2. Клуб сликара и иконописаца Покрета ТДС конципирао Школу сликања и цртања;

3. Одржано више састанка Комисије за припрему Нацрта Статута Покрета ТДС;

4. Удружење учесника ОРА Београд - Бар обележио јубилеј - 50 година од почетка акције. У организацији свечаности поводом овог јубилеја учествовао је и Клуб ветерана ОРА и еколога Покрета ТДС.

5. Одржано више регионалних и мини олимпијада и спортских сусрета пензионера у вези којих су потребну инструктивно - усмеравајућу и логистичку подршку (по позиву и конкретним захтевима) пружали одговарајући активисти из клубова ПТДС.

ЈУЛИ

1. Покрет трећег доба Србије објавио је овогодишњи јавни позив за учешће на 13. сликарско-иконописачкој колонији, 5. литерарном конкурс у мини сајму намењеном за кориснике пензије.

2. О значају 13. сликарско-иконописачке колоније, за Радио-Телевизију Србије у емисији “Доживети стоту”, говорили су председница и члан Селекционе комисије ове колоније: сликарка и иконописац Бранка Аћимовић Грчић и вајар Никола Вукосављевић.

3. Уз подршку Покрета ТДС, а у оквиру манифестације „Староградско лето“, Покрет трећег доба Београда – огранак Дорћолијада Стари град организовао је на терену Београдског ЗОО врта пети по реду Међугенерациски дечији маратон Дорћолијаде под мотом „Баке и деке уз бате и секе“, уз учешће предшколаца из староградских вртића и бројних генерација пензионера Старог града.

4. Одржано највише регионалних и мини олимпијада и спортских сусрета пензионера у вези којих су потребну инструктивно - усмеравајућу и логистичку подршку (по позиву и конкретним захтевима) пружали одговарајући активисти из клубова ПТДС и из оперативних тимова Организационог одбора 15. Олимпијаде;

АВГУСТ

1. Иницирано формирање **Волонтерског саветовалишта Покрета ТДС за подршку здравом старењу**;
2. Настављено одржавање регионалних и мини олимпијада и спортских сусрета пензионера у вези којих су потребну инструктивно - усмеравајућу и логистичку подршку (по позиву и конкретним захтевима) пружали одговарајући активисти из клубова ПТДС и из оперативних тимова Организационог одбора 15. Олимпијаде;
3. Објављена електронска публикација **Олимпијски Кладенац. Извориште: 14. Олимпијада трећег доба, одржана 2021. године.**

СЕПТЕМБАР

1. Урађен, објављен и штампан Програм и сатница 15. Олимпијаде спорта, здравља и културе трећег доба; Сачињен садржај Биоскопа трећег доба 2022. и штампани плакати за исти; Седнице органа и тела Покрета ТДС у вези 15. Олимпијаде (исказано у Прилогу рада органа и тела ППТД, који следи);
2. Одржане покрајинске, регионалне и мини олимпијаде и спортски сусрети пензионера у преосталим регионима Србије (осим у Топличком) у вези којих су потребну инструктивно - усмеравајућу и логистичку подршку (по позиву и конкретним захтевима) пружали одговарајући активисти из клубова ПТДС и из оперативних тимова Организационог одбора 15. Олимпијаде
3. Објављено штампано издање у 1.000 примерака: **Олимпијски Кладенац. Извориште: 14. Олимпијада трећег доба, одржана 2021. године.**
4. Отварање 15. Олимпијаде и почетак такмичења

ОКТОБАР

1. Обележавање Међународног дана старих и Покрета ТДС
2. Завршена олимпијска такмичења, организовање завршних свечаности и проглашење победника.
3. Урађен и објављен Извештај са 15. Олимпијаде спорта, здравља и културе трећег доба.
4. На Сајму књига, под слоганом „Повратак написаних“, Покрет трећег доба Србије, у сарадњи са Удружењем „Две моје златне руке“, промотивно је изложио књиге својих чланова и публикације.

НОВЕМБАР

1. Седнице органа Покрета ТДС (дневни ред истих у Прилогу рада органа и тела Покрета ТДС).
2. Одржан свечано - радни скуп Клуба за спортску рекреацију Покрета трећег доба Србије поводом Дана примирја у Првом светском рату.
3. Закључен споразум о сарадњи између Покрета трећег доба Србије и Савеза за предшколски спорт и физичко васпитање Србије.

ДЕЦЕМБАР

1. Књижевни клуб ПТДС са Удружењем књижевника Србије, је одржао књижевно вече проф. др Живка Кулића, са представљањем књиге: "Власт царује, народ кладе ваља".
2. Предногодишње дружење у Дому војске Србије у организацији клубова Покрета трећег доба Србије (Књижевни клуб, Клуб иконописаца и сликара, Клуб ветерана ОРА) и УП Банке Поштанска штедионица: уприличен је испраћај 2022. године.
3. У складу са Одлуком Скупштине ПТДС, препорукама председника Покрета ТДС и обављених консултација са челницима Организационог одбора 15. Олимпијаде, извршена уплата накнада носиоцима олимпијских активности.
4. На преко 200 адреса упућена Новогодишња честитка Покрета ТДС.
5. Сагледана Аналитика Сајта ПТДС- Сајт је током 2022. године забележио око 5680 посета, од чега су око 3150 различити тј. јединствени посетиоци. Странице на сајту су збирно прегледане око 13.600 пута.

II. АКЦИЈЕ И АКТИВНОСТИ ПТДС

У овом делу Годишњег извештаја Покрета ТДС најпре ће се приказати организација, реализација и постигнућа 15. *Олимпијаде спорта, здравља и културе трећег доба*, јер је она главна културна и спортско - рекреативна манифестација у Републици Србији која се организује у складу са Правилником о друштвеном стандарду корисника пензија РФ ПИО, са циљем подстицања снажније, још веће интеграције старих људи у друштво.

Њен креатор, организатор и непосредни реализатор је Покрет трећег доба Србије, који је и настао „на крилима“ првих олимпијада.

У наставку садржаја овог поглавља изложиће се опис преосталих важнијих акција и активности Покрета ТДС у 2022. години, по редоследу догађања.

II.1. Петнаеста Олимпијада спорта, здравља и културе трећег доба

САВЕЗ ПЕНЗИОНЕРА СРБИЈЕ
11000 Београд, Светозара Марковића 32
Тел: 011/3231-487, 011/3220-197, 011/3220-626
Факс: 011/3244-975; П. факс: 262
www.sapens.rs; office@sapens.rs
ПИБ: 100281913; МБ: 07000448
Жиро рачун: 200-2359720102754-42

Број 80
06.07.2022. године
Београд

ПОКРЕТ ТРЕЋЕГ ДОБА СРБИЈЕ
председник Извршног одбора
проф.др Момчило Талијан- законски заступник

Поштовани,

На основу закључка Скупштине Савеза пензионера Србије од 15. јуна 2022. године, обраћам Вам се са понудом да преузмете инструкторско-стручно-техничку организацију културних и спортско-рекреативних сусрета пензионера Србије под називом "15. Олимпијада спорта, здравља и културе трећег доба Србије", која је предвиђена у периоду 28. септембар – 2. октобар 2022. у Врњачкој Бањи.

У складу са актуелним Правилником о друштвеном стандарду РФ ПИО, носиоци манифестације су Савез пензионера Србије и УПС "Независност", у сарадњи и координацији са надлежном дирекцијом РФ ПИО преко које ће се вршити пренос финансијских средстава - реалних трошкова у складу са прописима. Сходно досадашњој пракси сматрамо да би, у заједничком интересу, било целисходно укључење Покрета трећег доба Србије као најкомпетентније невладине организације у реализацији ове манифестације.

Из тих разлога, предлажемо Вам да Покрет ТДС донесе одговарајућу одлуку и именује Организациони одбор и дефинише тимове по областима и носиоцима активности за реализацију "15. Олимпијада спорта, здравља и културе трећег доба Србије Врњачка Бања - 2022".

Међусобне обавезе биће дефинисане путем уговора о ангажовању са законским заступницима САПЕНС и УПС "Независност".

УПС "Независност"
председник
Милош Грабуница

Савез пензионера Србије
председник
проф. др Андреја Савић

САТНИЦА XV ОЛИМПИЈАДЕ СПОРТА, ЗДРАВЉА И КУЛТУРЕ ТРЕЋЕГ ДОБА ВРЊАЧКА БАЊА, 2022.

СРЕДА, 28.09.2022.

До 15.00 Долазак екипа и смештај
 13.00-15.00 Ручак
 17.00 **Свечано отварање XV Олимпијаде спорта, здравља и културе трећег доба** на Тргу променаде, а у случају кише - у Конгресном центру хотела "Центер", уз обавезу свих учесника да обуку „олимпијску мајницу“ и да стану иза табле са називом свог округа

18.30 **Отварање изложбе Сликарске и иконописачке колоније** – олимпијски сликарски атеље у хотелу "Бреза"

19.00-20.00 Вечера
 20.00 Дружење учесника Олимпијаде уз Хор **ГОП-а Суботица** и ревијални оркестар „за треће доба“

ЧЕТВРТАК, 29.09.2022.

07.00-08.00 **Вежбајмо заједно** испред хотела „Центер“
 07.00-09.00 Доручак
 08.00-10.00 **„Базар здравља“ и „Мини сајам“** - хол хотела "Центер"
 09.00-12.00 **Штафета у брзом ходању;**
Трка ђака првана Основне школе "Попински борци": "На слово на слово" и мини дечији маратон - Променада испред хотела "Центер"
 10.00-12.00 Књижевни клуб: **Олимпијски сусрет** писаца трећег доба /1 – Народна библиотека „Др Душан Радић“
 12.00-13.00 **Аудиција 1** за избор „**талената трећег доба**“ - сала 2 Хотела "Центер"
 12.00-13.00 **Сусрет председника и представника УПО - ОУП,** чланица Савеза пензионера Србије - Конгресна сала Хотела „Центер“
 13.00-14.30 Ручак
 15.00 **Књижевно поподне са Репром Зупцем:** „Мостарске кише у бањи“ – Народна библиотека „Др Душан Радић“
 15.00-18.00 **Шах,** по швајцарском систему – сала хотела "Центер" у приземљу
 15.00-16.30 **Аудиција 2** за избор „**талената трећег доба**“ - сала 2 Хотела "Центер"
 15.00 **Обилазак знаменитости** Врњачке Бање (окупљање испред хотела „Центер“)
 17.30-19.30 **Биоскоп трећег доба**-пројекција спортских филмова у Биоскопу Врњачке Бање на Променади
 19.00-20.00 Вечера
 20.30 Проглашавање победника завршених такмичења, наступ „талената трећег доба“, **ревијални наступ Фолклорног ансамбла ГОП-а Лесковац** и забава уз ревијални оркестар „за треће доба“

ПЕТАК, 30.09.2022.

07.00-08.00 **Вежбајмо заједно** испред хотела „Центер“
 07.00-09.00 Доручак
 08.00-10.00 **„Базар здравља“ и „Мини сајам“** у холу хотела "Центер"

09.00-12.00 **Пикадо** – доњи хол хотела "Центер", према распореду
 10.00-12.00 Књижевни клуб: **Олимпијски сусрет** писаца **трећег доба и промоција књига чланова Клуба /2** - Народна библиотека „Др Душан Радић“
 12.00-13.30 **ШАХ- симултанка са велемајстором Душаном Рајковићем** - сала хотела "Центер" у приземљу
 13.00-14.30 Ручак
 15.00 Међугенерацјски панел: **"Остваривање друштвено корисног рада, очување природних ресурса и заштита животне средине"** - Конгресна сала Хотела "Центер"
 15.00-17.30 **Фудбал-пенали** - Хала спортова „Владе Дивац“
 17.30-19.30 **Биоскоп трећег доба**, пројекција спортских филмова у Биоскопу Врњачке Бање на Променади
 19.00-20.00 Вечера
 20.30 Проглашавање победника завршених такмичења.
Културно-уметнички програм Удружења пензионера Косова и Метохије и забава у ревијални оркестар „за треће доба“

СУБОТА, 01.10.2022.

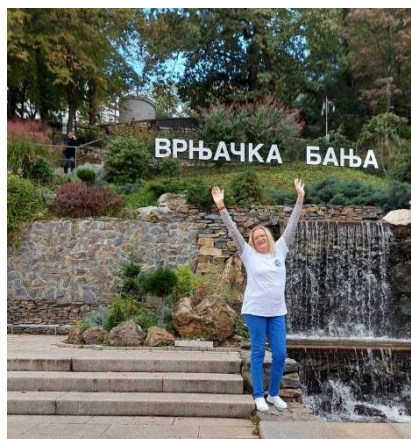
07.30-08.00 **Вежбајмо заједно** испред хотела „Центер“
 07.00-09.00 Доручак
 08.00-10.00 **„Базар здравља“ и „Мини сајам“** у холу хотела "Центер"
 09.00-12.00 **Кошарка - слободна бацања** - Хала спортова „Владе Дивац“
 10.00 -12.00 Књижевни клуб: **Олимпијски сусрет** писаца трећег доба /3 – Народна библиотека „Др Душан Радић“
 10.00-12.00 **"Доживети стоту"**, емисија Радио-Београда 1, уживо – сала 1 Хотела „Центер“
 12.00-13.00 **Свечана седница поводом Међународног дана старих и празника Покрета трећег доба Србије** - Конгресна сала Хотела "Центер" (за све учеснике)
 13.00 **Постављање обележја на Мосту трећег доба**
 13.00-14.30 Ручак
 15.00 **Заједничка седница** Извршног одбора САПЕНС-а и Главног организационог одбора за реализацију културних и спортско-рекреативних манифестација корисника пензија у 2022. години
 17.30-19.30 **Биоскоп трећег доба** – пројекција спортског играног филма: **„ТИГРОВИ“ (116)** – Биоскоп Врњачке Бање на Променади
 18.00 **Седница Скупштине Покрета ТДС и Организационог одбора XV Олимпијаде спорта, здравља и културе трећег доба** - Конгресна сала Хотела "Центер"
 19.00-20.00 Вечера
 20.30 **Завршно вече у Конгресном центру хотела "Центер"**, додела признања и награда за спортове одржане тог дана, проглашење свеукупних победника Олимпијаде и победника у Трци животи, наступи „талената трећег доба“, истакнутих музичара и ревијалног оркестра „за треће доба“ и **Затварање XV Олимпијаде спорта, здравља и културе трећег доба**

НЕДЕЉА, 02.10.2022.

07.00-09.00 Доручак
 10.00 Одлазак учесника **XV Олимпијаде спорта, здравља и културе трећег доба**

ВЕЛИКУ ЗАХВАЛНОСТ НА ИЗУЗЕТНОЈ САРАДЊИ УПУЂУЈЕМО ОПШТИНИ ВРЊАЧКА БАЊА!

"ДУША ЈЕ ОВУ ЈЕСЕН ХТЕЛА"

Одржавање 15. Олимпијаде спорта, здравља и културе трећег доба у Врњачкој Бањи је омогућио Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање, а значајну подршку и

помоћ пружила су министарства културе и информисања и за рад, запошљавање, борачка и социјална питања.

До средине септембра 2022. одвијала су се предтакмичења за 15. Олимпијаду спорта, здравља и културе трећег доба у организацији Савеза пензионера Србије и Покрета трећег доба Србије, као оперативног "извођача радова", а традиционална завршна манифестација је одржана у Врњачкој Бањи од 28. септембра до 2. октобра 2022. Такмичења у свим деловима Србије била су квалификациона за избор учесника завршног дела, на који је, из епидемиолошких разлога, могло доћи „само“ око шест стотина учесника. Смештени у пет хотела, своју олимпијску енергију разастрли су дуж целе Променаде – од "Брезе" до "Шумадије" или обрнуто, свеједно.

Док су учесници Олимпијаде пристизали, у среду (28.9), представници Синдиката пензионера Србије "Независност" и Савеза пензионера Србије су са Даријом Кисић Тепавчевић, министарком за рад, запошљавање, борачка и социјална питања разматрали "положај пензионера у Србији и повећање пензија" и од ње добили уверавање да је "држава посвећена унапређењу квалитета живота пензионера и њиховом бољем статусу".

Тим за смештај дочекивао је учеснике Олимпијаде који су стигли из свих региона, а требало је свако да добије свој распоред и комплет информативног материјала укључујући и најновији "Олимпијски кладенац", који је још мирисао на штампарску боју, а садржао је информације о прошлогодишњој Олимпијади. Уз то - и званичну мајицу са знацима 15. олимпијаде, организатора, покровитеља и спонзора.

Свечано отварање

Поподне је било резервисано за први догађај за све учеснике: свечано отварање 15. Олимпијаде. На Тргу променаде, иза табли са називом округа из којих долазе, учесници у званичној мајици, а на неколико степеница вишем делу званичници. Након химне трећег доба и државне, коју је отпевао мешовити хор Градског удружења пензионера Суботице "АДАЂО", Маја Здравковић, водитељка програма, позивала је присутне да поздраве учеснике: Душана Стевановића, потпредседника Општине Врњачка Бања, проф. др Андреју Савића, председника Савеза пензионера Србије и проф. др Дарију Кисић, која је била и изасланик Председника Републике Србије, као покровитеља и званично отворила манифестацију. Обраћајући се присутнима, министарка је истакла:

"Од непроцењивог значаја су нам ваше знање и ваше искуство, ваша способност да радите и градите, што сте током свог радног века показали. Кад год сам са вама, кад се овако

окупљате, свесна сам да нам показујете много више: како треба да се дружимо, да живимо у слози и како треба заједно да се смејемо. Хвала вам на томе, треба још много да учимо од вас".

У уметничком делу програма, који је уследио, најпре се присутнима обратио песник Перо Зубац, аутор мноштва песама од којих је најпознатија: "Мостарске кише". Њеним стиховима, момци и данас освајају своје Светлане.

(Један млади пар је замолио песника да се фотографишу: "Недавно смо се венчали, моја супруга се зове Светлана", рекао је младожења.).

Зубац је поздравио олимпијце песмом написаном за ову прилику: "Посматрам те док стариш".

Глумац Александар Саша Дунић наздравио је Врњачкој Бањи и учесницима

*"Дођох
да се чудо и на мени проба,
на изворима твојим – до младости! -
да сперем сва претходна и ово треће доба!"*

Глумац је испричао кратку народну причу (са срећним крајем) и прочитао још једну песму Пере Зупца: "Опроштајна, старинска".

У музичком делу програма, виртуоз на хармоници, Бобан Бјелић извео је "Балканске игре" и "Балканске свите", а хор "АДАЂО" из Суботице отпевао "Веруј у љубав" и "Зора је". Играчи фолклорног ансамбла "Врњачки вез" извели су кореографију "Љубостињски сабор".

Расположени учесници Олимпијаде успели су да подстакну уметника Бобана Бјелића да се покаже и у свирању народног кола, па се на тргу развило и коло олимпијаца.

Уметност и култура на сцени трећег доба

Речи проф. др Андреје Савића, на свечаном отварању, да је програм овогодишње јубиларне Олимпијаде значајно допуњен културним садржајима, видно су доказала свакодневна културна дешавања.

Колонија сликара и иконописаца је приредила две изложбе: на почетку су изложени прошлогодишњи и на крају - радови настали током четири дана овогодишњег уметничког стварања. Остварења сликарско-иконописачке колекције ће током следеће године бити излагана широм Србије, а наћи ће се и у наредном броју "Олимпијског кладенца".

Олимпијски књижевни сусрети тј. свакодневни рад Књижевног клуба трећег доба у пријатном простору Народне библиотеке "Др Душан Радић" у Врњачкој Бањи, донео је прави ватромет лепих речи и побудио видно интересовање љубитеља књижевности. Књижевно поподне са Пером Зупцем у препуној сали Библиотеке представљало је круну „књижевне стране“ Олимпијаде.

Књижевни сусрети, по сведочењу учесника, изазвали су плиму емоција, а радови чланова Књижевног клуба и осталих учесника овогодишњег конкурса биће међу корицама следећег броја "Кладенца".

У традиционалном Биоскопу трећег доба 2022. приказивани су изабрани играни и документарни филмови са 11. Међународног фестивала спортског филма на Златибору. Мора се напоменути да одлични филмови и сјајне пројекције у Врњачком биоскопу нису имали очекивани број гледалаца.

Богата културна понуда употпуњена је једночасовним програмима који су сваке вечери извођени у Конгресној сали хотела "Цептер". Прве вечери учесници су имали прилике да поново виде и чују хор "Адађо", Бобана Бјелића и Александра Сашу Дунића. Наредних вечери, након уручења медаља победницима спортских дисциплина тог дана, наступали су: културно-уметничка друштва из Лесковца и "Врњачки вез" из Врњачке Бање, КУД из Грачанице и "Шумадија" из Горњег Милановца. Прилику да другима покажу своје умеће добили су и учесници Олимпијаде који су жирију доказали да имају "добар глас" и понели титулу "талената трећег доба".

Спорт у главној улози

Иако се назив "Олимпијада" (иначе, појам означава временски период између двеју олимпијских спортских игара) користи и за нека друга такмичења, прва асоцијација је спорт. А спортске дисциплине, и на овом надметању, биле су прилагођене "трећем добу" учесника.

Олимпијски дани су почињали „јутарњом фискултуром“ под стручним вођством професорског тима у саставу: Александра Крстић, Андреја Крсма и Горан Вјештица.

Такмичарски програм је отпочео у четвртак (28.9) надметањем стрелаца у "пикаду" под геслом "Будимо смирени и прецизни". Такмичиле су се мешовите екипе од по три такмичара. Учествовале су 94 екипе. Највиши пласман остварила је екипа: **ГУП ЗРЕЊАНИН**.

У петак (29.8) на променади испред хотела "Цептер" на старту су се нашли такмичари у штафети у брзом ходању "Брзо ходај, ал' не трчи". Мешовитих екипа од по четири такмичара било је 88, а победници су: **УПО ЛАПОВО**.

Након најстаријих, наступили су најмлађи – у трци ђака првака из основне школе "Попински борци" под лепим насловом: "На слово, на слово", где су сви били победници.

Поподне је било резервисано за фудбал – "Прецизно са беле тачке!" - мешовита екипа од три такмичара шутирала је фудбалску лопту са 10 метара удаљености на мали гол без голмана. Од 91 екипе најбољи резултат остварила је екипа: **ОУП КОВАЧИЦА**.

Кошарка је била заступљена путем слободних бацања. Поново су то биле трочлане мешовите екипе. Учествовало је 86 екипа, а титуле су понели: **КЛУБ ПЕНЗИОНЕРА ЕДБ БЕОГРАД**.

Шах се играо два дана: у четвртак је било такмичење учесника Олимпијаде, а у петак симултанка са велемајстором Душаном Рајковићем. У надигравању са велемајстором 12 изазивача је остварило 2 победе и 6 ремија.

И шах је игран екипно, од 35 екипа победници су такмичари **СП ВОЈВОДИНЕ - Нови Сад**.

СА ВИБЕР ГРУПЕ ПОКРЕТА ТДС

Пеца Петровић Марш

РЕЗУЛТАТИ СПОРТСКИХ ТАКМИЧЕЊА

НА 15. ОЛИМПИЈАДИ ПТДС одржаној од 28.9. до 2.10.2022. у Врњачкој Бањи

(У спортском делу Олимпијаде учествовале 102 екипе са више од 400 такмичара)

УКУПНИ ПЛАСМАН - РЕЗУЛТАТИ

Р. бр.	НАЗИВ ЕКИПЕ	УКУПНО	ПИКАДО - РЕЗУЛТАТИ
1	ОУП КОВАЧИЦА	52	Р. бр. НАЗИВ ЕКИПЕ БРОЈ ПОЕНА
2	УПО СМЕДЕРЕВСКА ПАЛАНКА		1 ГУП ЗРЕЊНИН 238

3	52 НИШАВСКИ ОКРУГ ГОП НИШ 1	2	УПГ НОВИ САД	230
4	51 ГУП ПАНЧЕВО 48	3	ГУП ПАНЧЕВО 221	
5	УПО ПРИЈЕПОЉЕ 45	4	ГУП СУБОТИЦА	219
		5	ОУП ЖИТИШТЕ	216
	ШТАФЕТА - РЕЗУЛТАТИ		ШАХ – РЕЗУЛТАТИ	
Р. Бр.	НАЗИВ ЕКИПЕ ВРЕМЕ	1	S P VOJVODINE - Novi Sad	7 6
1	УПО ЛАПОВО 1:00:29	1	0 19 16½ 81½	81½ 0
2	УПГ БОР 1:00:39	2	KRALJEVO 7 5 1 1	16 17 74 77 0
3	УПО СМЕДЕРЕВСКА ПАЛАНКА 1:01:67	3	GOP 1 - Nis 7 5 0 2	15 14 76 84 0
4	УПО ПРИЈЕПОЉЕ 1:02:89	4	SMEDEREVSKA PALANKA 7 5	0 2 15 13½ 81
5	УПО БАЈИНА БАШТА 1:04:00	5	MORAVICKI OKRUG 7 5 0	2 15 13½ 73 77 0
	ФУДБАЛ - РЕЗУЛТАТИ		Симултанка велемајстора Душана Рајковића 7:5 (4 победе, 6 ремија и 2 пораза) Светомир Мирковић (реми), Јован Василијевић (реми), Димитрије Чинкић (0:1), Слободан Максимовић (1:0), Едита Ђорђевић (реми), драган пешић (1:0), Драган Голубовић (реми), Иштван Пајзер (0:1), Бранислав Јањушевић (1:0), Вукашин Миљковић (1:0), Риста Стајић (реми), Снежана Фила (реми)	
Р. бр.	НАЗИВ ЕКИПЕ БРОЈ ГОЛОВА			
1	ОУП КОВАЧИЦА 15			
2	УПО МАЛО ЦРНИЋЕ 14			
3	ОУП ЖАБАЉ 14			
4	ОУП ТЕМЕРИН 13			
5	ГУП КИКИНДА 13			
	КОШАРКА - РЕЗУЛТАТИ			
Р. бр.	НАЗИВ ЕКИПЕ БРОЈ КОШЕВА			
1	КЛУБ ПЕНЗИОНЕРА ЕДБ БЕОГРАД 12			
2	ГУП ПАНЧЕВО 11			
3	УПО ОБРЕНОВАЦ 10			
4	НИШАВСКИ ОКРУГ ГОП НИШ 1 10			
5	УПО ДИМИТРОВГРАД 10			

Остали догађаји

Да култура и здраво живљење добију шире значење, организован је и међугенерацјски панел: "Остваривање друштвено-корисног рада, очување природних ресурса и заштита животне средине". Организатори су били Удружење учесника ОРА и волонтера Србије и Клуб ветерана ОРА Покрета трећег доба, а учесници некадашњи команданти ОРА "Београд – Бар", ОРА "Пештер", организатори ововремених ОРА „Краљево“ и "Рибариће – Нови Пазар", садашњи волонтери, представници канцеларија за младе Врњачке Бање и Новог Пазара, Јавног предузећа "Шуме Гоч" и ученици средње Угоститељско-туристичке школе у Врњачкој Бањи.

Учесници некадашњих омладинских радних акција (сада у "трећем добу") и млади из Врњачке Бање настојали су да заједнички оцене актуелни тренутак и друштвени амбијент у намери да се преокрену негативни трендови у очувању природних ресурса. Охрабрење су добили од проф. др Андреје Савића, председника Савеза пензионера Србије, који је рекао да је препознато да је ово важан садржај активности, јер је у овој организацији велики број ветерана који су у младости учествовали на радним акцијама,

као и да су општинска и градска удружења пензионера у много средина активна у области екологије, па је зато ова тематика и увршћена у програм овогодишње Олимпијаде. Стога и Савез пензионера Србије и Покрет трећег доба Србије стоје на становишту да треба оживети ову врсту активности, као и извршити утицај на политичке структуре да ова проблематика, која је деценијама била занемарена, добије заслужену пажњу.

Садржајно је обележен 1. октобар - Међународни дан старих и Покрета ТДС. На пригодном свечаном скупу запажено излагање је имала др Драгана Динић, а препоруке за здрав живот и заштиту од короне незаменљивом вакцинацијом дао је др Предраг Кон.

У част Празника, свечано је, уз учешће најмлађих, отворен **МОСТ ТРЕЋЕГ ДОБА**, тј. постављено обележје на једном од врњачких мостова који је понео име трећег доба.

У празничном дану, одржана су садржајне заједничке седнице Републичког одбора Савеза пензионера Србије и Главног организационог одбора за реализацију културних и спортско - рекреативних манифестација корисника пензија у 2022. години као и Скупштине ТДС и Организационог одбора 15. олимпијаде спорта здравља и културе трећег доба.

Истраживачко - развојни центар Покрета ТДС (у оснивању) спровео је анкету о теми: "Осећање угрожавања безбедности старијих особа и мере за побољшање стања". Одговори анкетираних ће послужити сагледавању стања и утврђивању нужних корака и приоритета у решавању овог проблема.

ПРИЛОЗИ

ИЗВЕШТАЈ О СПРОВЕДЕНОМ ПРОГРАМУ ОПЕРАТИВНОГ ТИМА ЗА ВОЛОНТЕРСКЕ АКТИВНОСТИ, ЕКОЛОГИЈУ, МЕЋУГЕНЕРАЦИЈСКУ САРАДЊУ И БЕЗБЕДНОСТ НА 15.ОЛИМПИЈАДИ СПОРТА, ЗДРАВЉА И КУЛТУРЕ ТРЕЋЕГ ДОБА У ВРЊАЧКОЈ БАЊИ ОД 28.09. ДО 2.10 2022 ГОДИНЕ

Уводни део

У Врњачкој Бањи је од 28.09. до 02.10.2022 одржана 15. Олимпијада спорта, здравља и културе трећег доба Србије. Овај својеврсни фестивал спорта, здравља и културе представља главну културну и спортско - рекреативну манифестацију пензионера у Републици Србији.

Креатор, организатор и непосредни реализатор Олимпијаде је Покрет трећег доба Србије, који је утврдио низ аката од значаја за организацију 15. Олимпијаде, формирао Организациони одбор Олимпијаде од 27 чланова и 10 оперативних тимова за реализацију Олимпијаде и то: Тим за креацију свечаних, вечерњих и других програма; Тим за културу; Тим за спорт; Тим за здравство;

Тим за финансије и маркетинг; Тим за истраживања и научно-стручну потпору; Тим за волонтерске активности, екологију, међугенерациску сарадњу и безбедност; Тим за логистичку подршку и документацију; Тим за смештај и кетеринг и Тим за медије и протокол.

Генерално гледано, Организациони одбор Олимпијаде, са својим оперативним тимовима, успешно је остварио постављене циљеве бројних програмских активности, уз сталну и директну сарадњу, међусобну електронску и телефонску комуникацију и у потпуности реализовао сва предвиђена програмска дешавања у областима спортско рекреативних, друштвених, културно уметничких, еколошких, превентивно здравствених и других активности, укључујући и незаобилазну међугенерациску сарадњу. То потврђује интересовање медија и укупне јавности, уз бројне позитивне коментаре непосредних учесника, гостију и посетилаца. Честитке на организацији Олимпијаде које стигле су преко штампе, радија, телевизије, web сајтова и друштвених мрежа.

РЕАЛИЗАЦИЈА ПРОГРАМА ОПЕРАТИВНОГ ТИМА ЗА ВОЛОНТЕРСКЕ АКТИВНОСТИ, ЕКОЛОГИЈУ, МЕЃУГЕНЕРАЦИЈСКУ САРАДЊУ И БЕЗБЕДНОСТ

Активности тима за волонтерске активности, екологију, међугенерациску сарадњу и безбедност који је деловао у саставу Миодраг Милошевић, Драгица Раковић и Душан Максимовић успешно су реализовали све предвиђене активности у оквиру својих програмских задатака.

Поред тога, сарадници у Тиму Душан Сердаревић из Београда и Хилда Живковић из Врњачке Бање, пружили су знатну организациону помоћ, посебно око обезбеђивања волонтера и организације Трке за децу „На слово на слово,, и Дечјег маратона на 20.000 милиметара под мотом: „Баке и деке уз бате и секе,,. Посебну логистичку и стручну помоћ у успешној реализацији програма међугенерациске сарадње пружили су чланови Организационог одбора: Драган Кузмановић, члан Клуба за спортску рекреацију Покрета ТД Србије, Илић Слободанка, председница Удружења пензионера Банка поштанска штедионица и Горан Вјештица, руководилац Оперативног тима за спорт и рекреацију са сарадницима. Признање Организационог одбора СПОМЕНАК - за допринос успешној организацији 15. Олимпијаде припало је Душану Максимовићу, али добитник је ову почаст поделио са свим члановима свога Тима, као и наведеним сарадницима на овом пројекту.

У области волонерства

Остварен је контакт са Канцеларијом за младе, руководилац: Сања Чеперковић, Организацијом Црвеног крста Врњачке Бање, руководилац: Слободан Глишовић и Угоститељско туристичком школом, директорка: Јелена Чеперковић. Ангажовано је укупно 15 волонтера који су били задужени у оквиру организације и прихвата учесника дечјих трка и њихове анимације у складу са програмом. *Део волонтера је распоређиван и за потребе спортских и других оперативних и техничких тимова уз договор о њиховом ангажовању.*

Ангожовани волонтери награђени су олимпијским мајицама.

Списак волонтера: Огњен Марковић, Димитриј Мичкин, Илија Миодраговић, Ива Миловановић, Виктор Младеновски, Вања Миленковић, Кристина Начић, Лука Павловић, Теодора Пауновић, Миа Рсовац, Снежана Стајић, Младен Стојановић, Ива Страњанац, Анђелина Стевановић, Ива Црноглавац и Анђела Шипетић.

Поред волонтера агажовани су и ученици Музичке школе „Стеван Мокрањац,, из Краљева - истурено Одељење из Врњачке Бање, руководилац: Анушка Николић. Уз сагласност руководства

школе и њихових родитеља, ученици су својим музицирањем увеличали отварање дечјих трка на простору централне променаде и отварање Сликарске и иконописачке колоније.

Извођачи су били ученици: Милутин Милутиновић, Ђурђа Дмитровић, Огњенка Милутиновић и Видан Благојевић, из класе наставнице Катарине Манчић (клавир) и Наталија Главчић из класе наставнице Нине Лазовић (флаута).

У области екологије

Свечано је, у договору са руководством општине Врњачка Бања и Градским зеленилом, постављањем табле, обележен Мост трећег доба. Такође је договорено да се мост у наредном периоду реновира, као и да се у његовој непосредној близини засади дрво пријатељства трећег доба.

Успешно је реализован еколошки међугенерациски панел: “Остваривање друштвено корисног рада, очување природних ресурса и заштита животне средине”.

На отвореним и затвореним спортским и другим теренима, где су се одвијале програмске активности, обезбеђена је адекватна опрема за одлагање отпада.

У области међугенерациске сарадње

Организоване су две дечје трке „НА СЛОВО НА СЛОВО,, по идеји Петра Марша – познатог деци као Пеца, а у циљу очувања наше азбуке, на којима је на 20 метара трчало 30 дечака и девојчица из Основне школе "ПОПИНСКИ БОРЦИ" Врњачка Бања, чија је директорка Снежана Влаковић.. Школа је, уз сагласност Министарства просвете и родитеља, допринела да организација и реализација дечјих трка буду успешне. Извршена је подела дечјих мајица учесницима ове трке са азбучним словима, по једна одштампана дечја песмица аутора Петра Марша, пригодни поклон пакетићи, као и посебне захвалнице свим учесницима трке, руководству школе и учитељицама које су предводиле децу и помогле у организацији.

Учесници трке „На слово, на слово,,

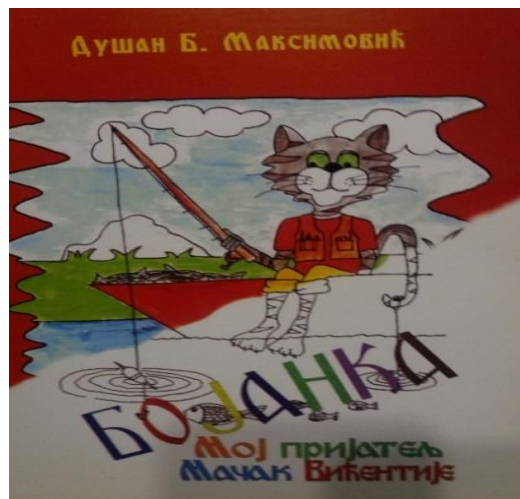
Разред 2/4:

Благојевић Николија, Богдановић Софија, Бугариновић Маша, Буљугић Селен Лука, Вукашиновић Ника, Вукомановић Никола, Голдберг Лука, Јанковић Ленка, Ковачевић Огњен, Матијевић Хана, Мојсовић Милош, Перишић Војин, Поповић Андреа. Предолац Јанко, Радичевић Александра, Радичевић Алекса, Ратковић Хелена, Стојаковић Анђела. (одељењски старешина: Валентина Зајић Јовановић);

Разред 2/5:

Богдановић Душан, Бучукар Марко, Весић Лука, Вулетић Јована, Иричанин Хелена, Лукић Нађа, Луковић Михајло, Мијатовић Вукашин, Миодраговић Алекса, Пејчиновић Магдалена, Стојковић Андреј, Стринекa Лазар, Тодоровић Сергеј и Ђурчић Димитра (одељењски старешина: Мирјана Стојковић)

Први дечји маратон на 20.000 милиметара, аутора проф. Душана Максимовића, реализован је под мотом „Бакe и деке уз бате и секе,,. Учествовало је 30 предшколаца из Предшколске установе „РАДОСТ,, из Врњачке Бање. Сви малишани који су учествовали, уз сагласност Предшколске установе, својих васпитачица и родитеља, за учешће су добили маратонске мајице са

одштампаним амблемом Олимпијаде трећег доба и натписом ДЕЧЈИ МАРАТОН – ВРЊАЧКА БАЊА 2022, затим пригодне пакетиће са слаткишима и сокићима. Сви учесници Дечјег маратона добили и посебан поклон - дечју књигу и бојанку „МОЈ ПРИЈАТЕЉ МАЧАК ВИЋЕНТИЈЕ, које је донирао аутор Душан Максимовић, проф.

И што је за малишане – учеснике најважније – сви су проглашени за победнике и освојили златне медаље за учешће, по олимпијском принципу „важно је учествовати,,.

Како саме трке тако и припремне анимације као што су спортско загревање, музички програм, песма и игра малишана, изазвали су изузетно велику пажњу свих присутних на главној променади Врњачке Бање, а посебно њихових бака и дека, родитеља, васпитача, учесника и гостију 15. Олимпијаде спорта, здравља и културе трећег доба, од којих су организатори добили бројну подршку и исказану захвалност за релизовану манифестацију у којој су учествовали наши најмлађи.

Учесници Дечјег маратона на 20.000 милиметара из Предшколске установе „Радост,, - директорка Драгана Хаџи Ристић

Друга старија група

Предшколци: Бојковић Петар, Борознова Софија, Вуцић Сенка, Вранић Андрија, Ђуровић Лазар, Живковић Марта, Караџић Миња, Костић Хана, Костић Оља, Миладиновић Невена, Милановић Петар, Перишић Виктор, Петровић Мартина, Протић Анастасија, Печић Ана, Станковић Страхиња, Смајевић Јанко, Топаловић Анастасија, Топаловић Огњен, Чеперковић Јана и Бежановић Војин, Сава Ваљаревић, Стефан Драшковић, Андреј Дјелић, Кристијан Чолић, Лука Тодоровић, Касија Драговић, Вања Павличић и Далила Урошевић (*Васпитачице: Ивана Бежановић, Александра Велимировић и Љубица Филиповић*)

У области безбедности

Остварена је непосредна и благовремена стална сарадња у планирању, организацији и реализацији програмских садржаја са председником и замеником председника општине Врњачка Бања, њиховим сарадницима и стручним службама.

Сарадња са МУП РС – Полицијском станицом Врњачка Бања, Ватрогасном станицом и Домом здравља Врњачка Бања, којима је Организациони одбор благовремено упутио допис за организовање обезбеђења манифестације и приправности у случају потребе, функционисала је сасвим добро.

Радници обезбеђења Полицијске станице и дежурне екипе Дома здравља били су присутни на програмским активностима које су се дешавале напољу, а ватрогасна јединица Врњачке Бање била је за случај потребе у приправности. Безбедносних проблема у време трајања 15. Олимпијаде спорта, здравља и културе трећег доба није било.

Треба истаћи добру сарадњу и са Градским зеленилом, Халом спортова, Туристичким савезом, волонтерима, основним школама и Предшколском установом, наставницима, васпитачима, родитељима као и бакама и декама - ради ангажовања преко стотину најмлађих житеља Врњачке Бање у програмским активностима.

Планирано је предвиђање ризика кроз праћење програмских активности ради евентуалног спречавања организационих и других ризика. Тако је због кише Организациони одбор извршио измену локација у плану дешавања по сатници, тако да је програм на отвореном простору Штафета у брзом ходању и Дечје трке предвиђен за 29.09.2022 године померен за 30.09.2022, с тим да је 29.09.2022. релизован програм такмичења предвиђен у затвореном простору у дисциплини Пикадо, чиме је та непредвиђена околност практично успешно разрешена.

До могућих техничких проблема није долазило јер је озвучење, монтажа и демотажа реквизита и друго успешно функционисало за све време трајања манифестације.

Поштоване су и мере епидемиолошких препорука због још присутног вируса короне, пре свега у смањеном броју присутних такмичара у односу на раније године. Међутим, због опуштене такмичарске атмосфере маске су ређе ношене у затвореном простору.

Тим за здравство у сарадњи са Домом здравља Врњачка Бања успешно је и благовремено реаговао пружајући помоћ на лицу места при две лакше повреде услед пада такмичара у дисциплини Штафета у брзом ходању.

Других здравствених проблема није било.

Треба напоменути да су такмичари поштовали препоруке да предходно консултују лекара о здравственој способности за учешће у спортско-рекреативном програму ове манифестације.

Непредвиђених ризика за време трајања манифестације није било, с тим што је Тим био спреман да адекватно реагује на све, евентуално друге, непредвиђене ситуације.

Евалуација програма

У циљу евалуације свеукупне организације и реализације Програма, поред праћења свих етапа пројекта, сви учесници Олимпијаде су добили припремљен анкетни упитник ради изношења својих мишљења, предлога и сугестија у циљу даљег побољшања планирања, организације и реализације наредних манифестација и жеље да се бакља пензионерског олимпизма не сме угасити. Све предлоге и сугестије за побољшање организације следећих Олимпијадеа спорта,

здравља и културе трећег доба Организациони одбор ће са дужном пажњом размотрити и прихватити све корисне идеје и предлоге.

**ЗА ОПЕРАТИВНИ ТИМ
ЗА ВОЛОНТЕРСКЕ АКТИВНОСТИ, ЕКОЛОГИЈУ,
МЕЂУГЕНЕРАЦИЈСКУ САРАДЊУ И БЕЗБЕДНОСТ,**

Душан Максимовић, проф.

ЗДРАВСТВЕНЕ АКТИВНОСТИ

Оперативни тим за здравство координатора је организовао здравствене активности на штандовима Базара здравља у хотелу "Цептер"². Ангажовањем Дома здравља Врњачка Бања учесници Олимпијаде имали су обезбеђену континуирану здравствену подршку у локалној заједници током спортских активности.

На штанду Градског завода за јавно здравље Београд биле су доступне заштитне маске за учеснике. На овом штанду биле су ангажоване и студенткиње Високе здравствене школе струковних студија „Медика“ које су мериле вредности шећера у крви.

29.09.2022.

Првог дана на Базару здравља урађено је 485 прегледа:

200 прегледа мерење телесне тежине и висине, одређивање боди мас индекса и мерење притиска

140 прегледа лекара физијатра и мерење густине костију

25 мерења шећера у крви

120 очних прегледа и контрола диоптрије

Поред спроведених прегледа учесници су добијали здравствене савете и едукативни материјал на свим штандовима према интересовању. На располагању им је био лекар пулмолог за здравствене савете.

На штандовима је дијагностиковано 6 остеопенија и 4 остеопорозе које су упућена даље код лекара када дођу у место становања. Око 20 учесника имало је умерено повишен крвни притисак поред редовне терапије и захтевали су додатна праћење вредности.

---

² Оперативни тим за здравство: Целетовић-Милошевић др Ирена, руководица Канцеларије за здравље старих Градског завода за јавно здравље Београда и члан УО Црвеног крста Београда; Мр Меланија Илић, директорка Високе здравствене школе у Београду и Др Весна Малићанин, директорка Дома здравља "Др Никола Цамић" Врњачка Бања

30.09.2022.

Другог дана на Базару здравља урађено је 350 прегледа

130 прегледа мерење телесне тежине и висине , одређивање боди мас индекса и мерење притиска

50 мерења шећера у крви

50 очних прегледа и контрола диоптрије

120 прегледа лекара физијатра и реуматолога, мерење густине костију

Учесницима је био доступан материјал и савети здравствених радника на постављеним штандовима. Додатне савете давао је и фармацеут.

На штандовима је утврђено да 5 олимпијаца има благо повишен шећер у крви и ако имају одређену терапију па је потребно да прате своје здравствено стање континуирано. Откривено је још 4 остеопеније.

Испред хотела Зептер одвијала се трка штафета Дом здравља „Никола Ђжамић“ из Врњачке бање имао је две интервенције на поменутој трци. Повређени су збринути једној особи је указана прва помоћ на лицу места други повређен је превезен у дом здравља ради додатне дијагностике. Обе повреде су лаке телесне повреде.

01.10.2022.

Трећег дана на Базару здравља урађено је 140 прегледа

40 мерења шећера у крви

70 мерења притиска

30 очних прегледа и контрола диоптрије

Поводом Међународног Дана старијих особа организован је здравствени панел у конгресној сали Хотела Зептер. Домаћини скупа су поздравили све присутне а др Др Драгана Динић се обратила свима поводом Међународног Дана старијих, модератор панела била је др Ирена Џелетовић Милошевић, Канцеларија за здравље старих Градски завод за јавно здравље Београд. У конгресној сали је било присутно око 150 учесника којим се обратио епидемиолог др Предраг Кон. Тема панела била је вакцинација и значај вакцина за старију популацију.

Учесници панела имали су много питања везано са вакцинацију а неизбежан је био осврт на пандемију КОВИД 19.

АКТИВНОСТИ У ОБЛАСТИ КУЛТУРЕ

Почетком маја 2022. године, Покрет трећег доба Србије објавио је овогодишњи јавни позив за учешће на **13. сликарско-иконописачкој колонији, 5. литерарном конкурс**у и мини сајму намењеном корисницима пензије.

Председник Савеза пензионера Србије упутио је позив свим удружењима - чланицама САПЕНС-а, којим их је позвао да допринесу успешности ових, већ традиционалних, прилично масовних и квалитетних манифестација.

<p> ПОКРЕТ ТРЕЋЕГ ДОБА СРБИЈЕ Бр. 78 05.02 до 22.02 Београд, ул.Париска Бр.9</p> <p> ПОКРЕТ ТРЕЋЕГ ДОБА СРБИЈЕ</p> <p>Матични број: 28045549; ПИБ: 107069272; Шифра делатности: 9499; Текући рачун: 200-3077270101033-41 www.trercegdoba.rs e-mail: pokrettrecegdoba@gmail.com Телефон: +381 65 2398 122</p> <p><i>Поштовани,</i></p> <p>У складу са Програмом 15. Олимпијаде спорта, здравља и културе трећег доба Србије, која ће се одржати од 28. септембра до 02. октобра 2022. године у Врњачкој Бањи, овим Вас позивамо да предложите своје представнике за учешће на:</p> <p>ТРИНАЕСТОЈ СЛИКАРСКО-ИКОНОПИСАЧКОЈ КОЛОНИЈИ ТДС ; ПЕТОМ ЛИТЕРАРНОМ КОНКУРСУ ТДС и МИНИ САЈАМУ ПРОИЗВОДА И УСЛУГА НАМЕЊЕНИХ ПЕНЗИОНЕРИМА КАО И УМОТВОРИНА И РУКВОТВОРИНА ПЕНЗИОНЕРА И ДРУГИХ ПРИПАДНИКА ТРЕЋЕГ ДОБА</p> <p>Молимо Вас да са овим позивом и садржајем следећих пропозиција упознате пензионере и друге припаднике трећег доба са Вашег подручја:</p> <p>А. ПРАВИЛА С.ЛИКАРСКО-ИКОНОПИСАЧКЕ КОЛОНИЈЕ</p> <p>I Обавеза учесника. сликара или иконописца је да за Покрет трећег доба Србије уради две слике или једну икону. На колонији у Врњачкој Бањи могао би да доруди своје радове или слика /иконописне нешто за своје потребе.</p> <p>II Обавеза Покрета трећег доба Србије - организатора је да обезбеди смештај и исхрану, адекватан радни простор - привремени ателе ТОКОМ трајања колоније, опреми слике и изложи слике и иконе са прошлогодишње колоније и радове са овогодишње колоније и да до краја године уради одговарајући каталог са свим радовима и основним подацима о учесницима.</p> <p>III Доставља материјала изабраним учесницима. Сви изабрани учесници добиће по три платна димензија 80x60 за слике (једно платно задржавају за себе) или по две даске димензија 40x30 за иконопис (једну даску задржавају за себе) да у својим атељенима ураде слике или иконе за потребе Покрета.</p> <p>IV Предлоге кандидата за учеснике на колонији, сликаре и иконописце, са основним подацима (име и презиме, адреса, телефон и мејл адреса) и две</p>	<p>фотографије њихових радова, доставити Селекторској комисији која ће изабрати десет сликара и пет иконописца.</p> <p>Рок за слање предлога је 01.08.2022. године.</p> <p>V Доставља радова. Слике или иконе треба урадити и послати до 15.09.2022. године.</p> <p>VI Радове ће оцењивати Селекциона комисија у саставу:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Никола ВУКСАЉАКОВИЋ, др. академски вајар и сликар 2. Бранка АЛИМОВИЋ-ГРИЋИЋ, председница Клуба сликара и иконописца ПТД Србије, академски сликар 3. Милош БОЈИЋ, академски сликар, конзерватор и реставратор 4. Момчило ВУКСАНОВИЋ, сликар и иконописац 5. Светлана ВЕНИКОВИЋ, секретар Клуба сликара и иконописца ПТД Србије, сликар и иконописац. <p>VII За сва додатна објашњења, у име ПТД Србије, задужена је Бранка Алимовић-Гричић, председница Клуба сликара и иконописца ПТД Србије (телефон 063/103 43 21 мејл адреса: brankalimoncic@gmail.com)</p> <p>Б. ПРОПОЗИЦИЈЕ за учешће на ЛИТЕРАРНОМ КОНКУРСУ за избор најбољих књижевних радова, који ће бити представљени на Олимпијским књижевним сусретима у оквиру XV Олимпијаде Покрета трећег доба Србије</p> <p>I Литерарни конкурсе служи за избор најквалитетнијих прозних, поетских, сатиричних и других књижевних остварења припадника трећег доба, чланова удружења пензионера и других организација старих.</p> <p>II Књижевна дела: кратка прича, песма, есеј, путопис, афоризам, антипословница, епиграм и остварења других сличних жанрова, треба да буду откутана на компјутеру или писаћом машини - нормалним прорезом, обима до 4 странице формата А4, са подацима о аутору (име, презиме, адреса, година рођења, број телефона и мејл адреса за контакт), уз лични потпис.</p> <p>Радови се шаљу у једном примерку и то: поетско дело са највише 5 песама, или прозно дело (једна прича или један путопис или одломак из дужег књижевног рада и сл.) на 4 странице, или састав од 10 до највише 20 афоризама, антипословница или епиграма.</p> <p>Радове сласти искључиво преко својих удружења, уз оверено пропратно писмо удружења, на адресу: Покрет трећег доба Србије (за Литерарни конкурс), 11000 Београд, Париска број 9.</p> <p>Пријављена учешћа и радови се могу слати и електронском поштом и пуноважни су без потписа и печата. Адреса: pokrettrecegdoba@gmail.com</p> <p>III Радове ће оцењивати жири у саставу:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Висаки Масловарић, члан УО Удружења књижевника Србије; 2. Пела Петровић Мараш, новинар и познати културни радник;
---	--

3. Др Светозар Милакић, иницијатор Олимпијских књижевних сусрета;
4. Александар Аврамовић, новинар и културни радник;
5. Марина Стојадиновић, уредница емисије Радио Београда 1 „Доживети стоту“;
6. Проф. др Живко Кулић, председник Књижевног клуба Покрета ТДС
7. Љиљана Бошковић, заменик председника Књижевног клуба Покрета ТДС

IV Рок за достављање радова је 01.09.2022., а жири ће своју одлуку донети до 20.09.2022. године и о томе обавестити јавност, медије и удружења, која су у име својих чланова послала књижевне радове. Достављени радови учесника се не враћају ауторима.

V Жири ће одабрати до 20 најуспешнијих радова из наведених области, који ће бити штампани у књизи "Олимпијски кладенац 2022", која ће бити објављена 2023. године.

VI Жири ће изабрати 10 најбољих аутора радова из претходне тачке, који ће учествовати на Књижевним сусретима XV Олимпијаде Покрета трећег доба Србије.

VII Слањем својих ауторских дела, учесници конкурса су сагласни да се одрчу било каквих ауторских хонорара за објављивање у "Олимпијском кладенцу", који се штампа о трошку организатора и бесплатно дели учесницима Олимпијаде Покрета трећег доба Србије.

VIII За сва додатна објашњења, у име Покрета трећег доба Србије, задужен је проф. др Живко Кулић, председник Књижевног клуба ПТД Србије (телефон 065365-5214 мејл адреса: zivko.kulic@yahoo.com).

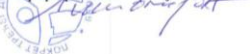
В. МИНИ САЈАМ

За време трајања Олимпијаде, на штандовима хотела "Центер" у Врњачкој Бањи, представити се донатори, произвођачи производа и услуга намењених пензионерима и другим старијим лицима, али и организација цивилног друштва, које раде са старијима и за старије, као и умотворине и рукотворине пензионера и других припадника трећег доба.

Компетентан тим Организационог одбора Олимпијаде, уз ангажовање општинских и градских организација пензионера и поључних покрета трећег доба, утицаће да се на овом сајму презентују разноврсни експонати и артикли, као и да се обезбеди и одговарајућа регионална заступљеност учесника Мини сајма.

Председник УО Покрета ТДС

Проф. др Момчило Талијан

САВЕЗ
ПЕНЗИОНЕРА
СРБИЈЕ

Број 79
06.07.2022. године
Београд

САВЕЗ ПЕНЗИОНЕРА СРБИЈЕ
11000 Београд, Светозара Марковића 32
Тел: 011/3231-487, 011/3220-197, 011/3220-626
Факс: 011/3244-975; П. факс: 262
www.sarpens.rs; office@sarpens.rs
ПИБ: 100281913; МБ: 07000448
Жиро рачун: 200-2359720102754-42

СВИМ УДРУЖЕЊИМА ПЕНЗИОНЕРА ЧЛАНЦИМА САВЕЗА ПЕНЗИОНЕРА СРБИЈЕ -Председнику-

Према члану 21 "Правилника о друштвеном стандарду корисника пензија РФ ПИО, Савет пензионера Србије и УПС "Независност" је главни организатор и координатор рада удружења пензионера на спровођењу активности на побољшању друштвеног стандарда корисника пензија, између осталог и кроз реализацију културних и спорско-рекреативних манифестација корисника пензија РФ ПИО.

Ради подстицања снажније интеграције корисника пензија у друштво, Извршни одбор САПЕНС донео је одлуке и усвојио регулативна документа, која су верификована на 3. седници Скупштине САПЕНС која је одржана 15.06.2022. године о начину организовања културних и спорско-рекреативних манифестација корисника пензија РФ ПИО у 2022. години, а која су вам достављени нашим актом бр. 68 од 16.06.2022. године. У складу са вишегодишњом праксом стручно-техничка реализација културних и спорско-рекреативних манифестација на републичком нивоу уз прибављену сагласност РФ ПИО, уговорно је поверена Покрету трећег доба Србије да реализује 15. "Олимпијаду спорта, здравља и културе трећег доба Врњачка Бања-2022".

У циљу реализације програма 15. "Олимпијаде спорта, здравља и културе трећег доба Врњачка Бања-2022", обавезују се општинско-градска удружења, координатори окружних одбора, руководство ГОП Београд, руководства покрајинских Савеза пензионера, да узму активна учешћа на предлагању кандидата за учешће на:

- Тринаестој сликарско-иконописачкој колонији трећег доба Србије,
- Петом литерарном конкурсу трећег доба Србије,
- Мини сајму производа и услуга намењених пензионерима и припадницима трећег доба.

За све додатне информације у вези реализације наведених активности обратити се лицима из Покрета трећег доба, задуженим за реализацију конкурса као и Организационом одбору 15. "Олимпијаде спорта, здравља и културе трећег доба Врњачка Бања-2022".

ПРЕДСЕДНИК
БЕОГРАД, др Андреја Свилућ

Прилози:

- Позив за учешће на 13. сликарско-иконописачкој колонији, 5. литерарном конкурсу и мини сајму намењеном за кориснике пензија, акт ПТД бр. 78 од 05.07.2022. године.

Извештај са Олимпијских сусрета писаца трећег доба у оквиру 15. Олимпијаде спорта, здравља и културе, Врњачка Бања, 28.9-2.10. 2022.

Модератори:

Живко Кулић, председник УО Књижевног клуба
Александар Аврамовић, члан жирија
Љиљана Бошковић, потпредседница УО Књижевног клуба

Олимпијски сусрети писаца трећег доба, одвијали су се кроз рад Књижевног клуба ПТД у три дана 15. Олимпијаде, у простору Градске библиотеке „Др Душан Радић“. Изванредан амбијент у „храму“ књиге, дао је посебан печат сусретима.

Према предвиђеном Програму рада, сусрете је отворио Др Живко Кулић, председник Управног одбора Књижевног клуба, поздрављајући присутне учеснике и дајући информације о предстојећем раду.

Члан жирија за одабир најбољих литерарних радова (поезија, проза, кратке форме, афоризми, сатира) са конкурса за 2020. и 2021. годину, Александар Аврамовић, образложио је критеријуме жирирања, презентовао „Олимпијски кладенац“ за 2020. и 2021. годину, те позвао присутне, награђене писце да изложе своје радове.

Писци најбољих радова у 2020. години:	Десет писаца најбољих радова у 2021. години:
Драгољуб Јанојлић, Смедеревска Паланка Трнавац Мирјана, Гојна Гора, Прањани Радмила Тришевић, Прибој Милеса Илић, Горњи Милановац Љубица Жикић, Крагујевац Турински Бранислав – Глорија, Зрењанин Стевановић Живомир Мића, село Глибовац, Смедеревска Паланка Боривоје Бора Видојковић, Тићевац Пауновић Рада, Атеница, Чачак Бошковић Љиљана Аранђеловац	Витомир Ћурчин, Зрењанин Гордана Шарић Јовановић Драгослав Манић Форски Драгољуб Јанојлић Милијан Деспотовић Љубиша Шапоњић Добрила Ристић Милеса Илић Љубица Жикић Емилија Живојиновић

Сусретима је присуствовало 13 аутора.

Заинтересованост за Олимпијске сусрете писаца трећег доба, превазишла је очекивања. Посебан разлог је био, да изванредан број писаца није имао обавештење о Конкурсу и сусретима, те су се спонтано прикључивали сваког дана рада. Наступали су поете, прозни писци, афористичари, књижевни критичари, рецензенти, уредници и др. Просечан број учесника на дневном нивоу је био преко 30 лица. Како је жеља за казивањем ауторских радова и презентација нових књига, била велика, свима је омогућен наступ, те је време од 2 сата, предвиђено за рад, свакодневно пробијано и за више од 1,5 сати, на задовољство свих присутних. Било је и суза и смеха, и шала и приговора, било је много емоција, што је дало посебан квалитет сусретима.

Свакодневно, раду Књижевног клуба су присуствовали представници руководства Покрета трећег доба, председници градских и општинских удружења пензионера, УП Независност, као и већи број љубитеља писане речи, пензионера, такмиара у спортским дисциплинама, као и туриста затечених у Бањи.

У оквиру Олимпијских сусрета писаца трећег доба, у холу Библиотеке, представио се својим радовима и писац Перо Зубац. Уз велики број слушалаца, и занимљива казивања, Зубац је присутне подсетио на време његове и њихове младости, посебно песмом „Мостарске кишце“.

Пеца Петровић Марш, новинар и писац, ранији уредник „Олимпијског кладенца“, представио је књигу о животу и раду почившег Василија Белобрковића, идејног творца Олимпијаде трећег доба.

На сусрету су своје радове читале и три лекарке, чланице Удружења лекара писаца „Видар“, Београд, чиме је сарадња Књижевног клуба ПТД и „Видара“ добила на квалитету.

У току рада, учесници су, у циљу унапређења рада Књижевног клуба и Олимпијских сусрета, дали следеће предлоге:

- Организовање Фестивала „пензионерске књиге“, на коме би биле промовисане књиге пензионера и издавачке куће
- Објављивање књижевног часописа Покрета трећег доба
- Организовање наступа писаца трећег доба, у време Олимпијаде, код „Моста трећег доба“
- На вечерима доделе признања спортским екипама и појединцима, у програм уврстити и наступ награђених писаца трећег доба

- Додела „Споменка“ захвалнице за учешће и допринос награђеним писцима трећег доба
Наведени предлози биће разматрани на састанку руководства Покрета трећег доба и Књижевног клуба.

Последњег дана сусрета, члан жирија је саопштио имена 10 награђених писаца трећег доба, учесника Конкурса за 2022. годину, који ће радове читати на 16.Олимпијади, 2023.године. Имена још 10 писаца, чији радови ће бити штампани у „Олимпијском кладенцу 2022.“ биће саопштена накнадно. На Конкурсу је учествовало 37 аутора са око 200 радова.

Десет писаца најбољих радова за 2022. годину:

Обрад Додић, Бајина Башта: ЗАВИЧАЈ, песма

Драгојла Дивјак Топаловић, Стара Пазова: ЗАЛАЗАК СУНЦА, песма

Рада Лотина, Крагујевац: ПОЦЕПАНА СЛИЧИЦА / ЛИЦА И НАЛИЧЈА НАСИЉА, прича

Радица Поповић, Аранђеловац: ШТО НИСАМ, песма

Добрила Недић, Аранђеловац: ШАРЕНИЦА ЗА МОЈУ ДИДУ, четири кратке приче

Милица Тошић, Београд: ЈЕДНА БИЛА, ДРУГА-ВИЛА, прича

Драгољуб Станковић, Београд: РЕЦИ МИ, МАМА, песма

Марија Шимоњи, Нови Сад: НЕ ЗАБОРАВИ, песма

Ненад Живков, Бачка Паланка: ДЕДА И ШТАП, песма

Витомир Ћурчин, Зрењанин: АФОРИЗМИ

Предложено је и да уредник „Олимпијског кладенца“ изабере афоризме и из понуде чији су аутори:

1. Ненад Живков, Бачка Паланка и
2. Сава Бабић, Лозница

Свакодневно, на Вибер групи Покрета трећег доба, постављан је инфо о догађањима на Олимпијским сусретима писаца трећег доба, а вечерња дружења, уз песму и игру су доприносила бољем упознавању писаца, што је стварало жељу за чешћим виђањима по целој Србији.

На завршној вечери, награђеним писцима су уручене захвалнице „Споменак“, те је тиме један од предлога усвојен и извршен.

У току сусрета, директор Народне библиотеке је омогућио стручно вођење кроз Библиотеку, при чему су учесници сусрета упознати са богатим фондусом књига, периодике, библиотеке филмских сценарија и др. У знак захвалности и сећања на сусрете 2022. аутори су поклонили Народној библиотеци више од 25 наслова својих књига.

Конечно, сви учесници су презадовољни организацијом, простором за рад, начином рада, уважавањем, медијском презентацијом и позиционирањем саме културне манифестације у оквиру Олимпијаде спорта, здравља и културе.

Извештај сачинили:
Љиљана Бошковић и Живко Кулић

**КЛУБ СЛИКАРА И ИКОНОПИСАЦА
ПОКРЕТА ТРЕЋЕГ ДОБА СРБИЈЕ
БЕОГРАД**

ИЗВЕШТАЈ О 13. ЛИКОВНОЈ И ИКОНОПИСАЧКОЈ КОЛОНИЈИ

која је одржана од 28. септембра до 2. октобра 2022. године

у хотелу „Бреза“ у Врњачкој Бањи

На 13. ликовној и иконописачкој Колонији учествовало је 20 сликара и 11 иконописаца, јер су били присутни и прошлогодишњи учесници, који због Covid-а, нису могли предходне године да се организовано окупе и раде у хотелу „Бреза“ у Врњачкој бањи.

Прошлогодишњи учесници оставили су 20 слика и 5 икона, а ове године, у фондусу је остављено 21 слика и 6 икона.

Изложба је постављена у галерији хотела „Бреза“.

Изложбу је отворила министарка за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Србије, проф. др. Дарија КИСИЋ-ТЕПАВЧЕВИЋ. Том приликом, започела је осликавање једног платна, а током колоније, сликари и иконописци су слику и завршили.

Све време током колоније, сликари и иконописци су вредно радили, и стално су имали посете, не само учесника 15. Олимпијаде спорта, здравља и културе трећег доба, већ и становника и гостију Врњачке бање.

Приликом затварања Колоније, последњег дана, пријатно смо изненадили председника Савеза пензионера Србије, проф. др. Андреја САВИЋА. Наиме, иконописци су током колоније, успели да осликају словима из Јеванђеља (САПЕНС тј. Савез пензионера Србије) и поклоне исте, у знак сећања на успешно одржану Колонију.

Овогодишња Колонија је била најуспешнија до сада, што се тиче квалитета слика и икона, као и саме организације исте, а надамо се да ће и свака следећа надмашити предходну.

У Београду, 7. октобра 2022.

СЕКРЕТАР

Клуба сликара и иконописаца ПТД Србије

Светлана ВЕННОВИЋ, с.р.

ПРЕДСЕДНИК

Клуба сликара и иконописаца ПТД Србије

Бранка АЋИМОВИЋ - ГРЧИЋ, с.р.

РЕГИОНАЛНЕ ОЛИМПИЈАДЕ ПЕНЗИОНЕРА

Као предтакмичења, увод у Олимпијаду, која се традиционално одржава у Врњачкој Бањи, одржане су покрајинске, регионалне и мини олимпијада и спортски сусрети пензионера у регионима Србије (осим у Топличком).

**МИНИ ОЛИМПИЈАДА
ПЕΝЗИОНЕРА РАСИНСКОГ ОКРУГА**

ОПШТА ЗАУЗЕТИЕ
ДАТУМ : 12.08.2022. ГОД. (ПЕТАК) ОД 10.⁰⁰ часова
МЕСТО : КРУШЕВАЦ – БАГДАЛА КОД РЕСТОРАНА

Такмичење: Екипно – 4 члана и појединачно.

1. Шут на гол,
2. Бацање лопте у кош,
3. Пакло,
4. Бацање камена с рамена,
5. Скок у даљ,
6. Шах

Учествују екипе из УП Крушевац, УП Ђивовић, УП Брус, УП Александарац, УП Војне старешине и појединци из Крушевца који се пријаве. Појединци из Крушевца треба да се пријаве Удружењу пензионера дан раније (11.08.2022 год).

Победници добијају медаље и дипломе.
КУД „Драган Токовић“ припремиће забавни програм.
Удружење дијабетичара мереће шећер у крви и притисак.
Пензионери који се не такмиче, организоваће шетњу кроз багдаску шуму-рекреативно, у организацији секције планинара.

Такмичари, гости, и остали учесници, добиће по поврзину пензионерског пасуља, од 11,30 часова.

Организациони одбор
Управа Удружења Крушевац

Организатори и носиоци ових манифестација били су регионални одбори САПЕНС-а, док су потребну инструктивно - усмеравајућу и логистичку подршку (по позиву и конкретним захтевима)

пружали одговарајући активисти из клубова ПТДС и из оперативних тимова Организационог одбора 15. Олимпијаде.

II.2. Настављена акција САПЕНС–а и Покрета ТДС поделе рачунарске опреме и сетова спортских реквизита

У настојању да се унапред и друштвени стандард најстаријих, у оквиру подршке „14. Олимпијада спорта, здравља и културе трећег доба“, Управни одбор РФ ПИО донео је одлуку о донирању двеста коришћених рачунара и штампача и сета спортске опреме Савезу пензионера Србије. С обзиром да је крајем 2021. године преконтролисано и припремљено за испоруку 100 рачунара и штампача, руководство Савеза је средином децембра започело акцију расподеле првог контингента опреме, чланицама САПЕНС и покретима ТДС. У првом кварталу 2022. године уручена је преостала количина опреме.

У оквиру регионалних скупова председника чланица САПЕНС и уз присуство директора филијала „Дунав осигурање“ и Банке Поштанска Штедионица, као и руководиоца подручних јединица РФ ПИО, председник Савеза пензионера Србије и Покрета ТДС, проф. др Андреја Савић одржавао је радне састанке и присутне информисао о актуелним активностима Савеза пензионера Србије и тежишним правцима деловања Савеза у наредном периоду на плану побољшања положаја пензионера у друштву.

Секретар САПЕНС-а Драган Петковић упознао је присутне са циљем акције, садржајем сетова и извршио поделу рачунара и сетова спортске опреме.

7. II.3. Учешће у обележавању јубилеја 50 година од почетка ОРА „Београд – Бар“

Као што је познато, пруга Београд - Бар је била један од највећих капиталних инфраструктурних објеката у бившој Југославији и један од највећих градитељских подухвата.

Политика, 09.06.2022.

Следећи традицију омладинског градитељства из времена обнове ратом опустошене земље, омладинци су, организовани у ОРБ (Омладинске радне бригаде) из целе земље, дали значајан допринос изградњи пруге.

ОРА Београд - Бар је била велика и масовна акција на којој је, у периоду од пет година, учествовало **12.500** акцијаша. Кроз своје учешће омладина је упркос изузетно тешком и неприступачном терену остварила огроман радни учинак и дала немерљив допринос изградњи пруге.

Акција је подржана од омладине и грађана читаве бивше Југославије, као и тадашњих политичких руководства на челу са председник Титом који је и отворио пругу 1976. године путовањем "Плавим возом" од Београда до Бара.

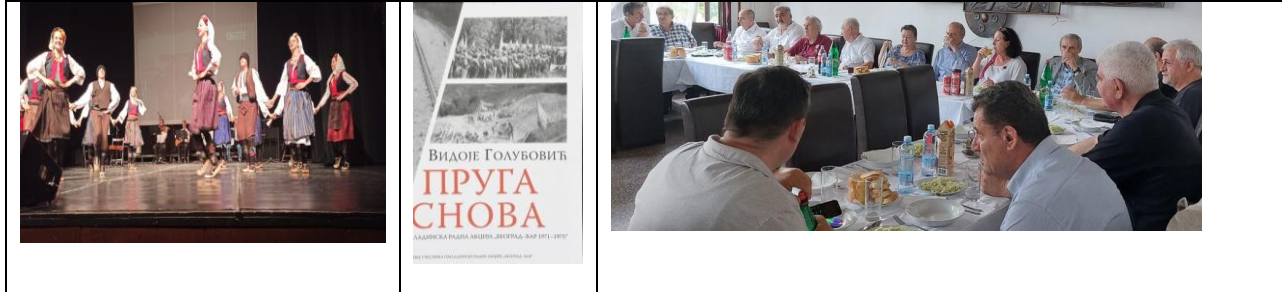
Иза километара изграђене пруге остала су неизбрисива сећања на искрена другарства, пријатељства, солидарност, мултикултуралност, толеранцију, едукацију и свеколико бригадирско стваралаштво. Све то као колективно сећање на једну епоху и позитивну традицију обједињено је кроз програм обележавања овог значајног јубилеја, који је одржан 8. јуна 2022. у Дому културе Студентски град.

Програм се састојао од:

- фото документарне изложбе са акцијашким експонатима
- монографије "Пруга снова" аутора Видоја Голубовић

- свечаног програма под називом: "Челична магистрала срца".

Програму су присуствовали бивши бригадири и руководиоци ОРА и гости из политичког, привредног, цивилног и јавног живота.

Испред **Клуба ветерана ОРА и еколога Покрета ТДС** учествовало петнаестак чланова међу којима су била и тројица команданата насеља на ОРА "Београд 'Бар": Ратко Рељин (насеље Ражана код Косјерића), Велизар Поповић (насеље Чајетина) и Момчило Талијан (насеље Јабука код Пријепоља).

На овом свечаном скупу посебно је нагљшено, да су омладинске радне акције увек одражавале друштвено-економску потребу свога времена, односно потребу друштвене заједнице да реши неки капиталне друштвене потребе. И данас постоје такве потребе које су приоопитет за решавање. Истичу се, посебно, на плану екологије и побољшања животне средине. То даје могућност да се садашње младе генерације искажу и потврде користећи богато акцијашко искуство ветерана ОРА.

Планско пошумљавање голети, једна је велика друштвена потреба и лепа могућност.

Средства јавног информисања су својим прилозима о овом јубилеју и извештавањем са самог догађаја дали допринос афирмацији ове лепе традиције чије вредности баштине и настављају и садашње младе генерације.

"PRUGA SE VIDI I IZ SVEMIRA: Obeleženo pola veka od početka Omladinske radne akcije Beograd – Bar
V. CRNJANSKI SPASOJEVIĆ - 09. 06. 2022. - NOVOSTI
PROŠLO je pola veka od početka Omladinske radne akcije (ORA) Beograd - Bar, a ova pruga i dalje je najveći infrastrukturni objekat i graditeljski poduhvat u Evropi, završen dobrovoljnim radom, čulo se juče na obeležavanju jubileja ORA, u Domu kulture Studentski grad, u Beogradu.
Prvi put ova značajna saobraćajnica biće kompletno remontovana u naredne dve godine, najavio je Tomislav Momirović, ministar građevine, saobraćaja i infrastrukture.
Železnički put dug oko 500 kilometara projektovao je CIP, a u gradnji je učestvovalo 12.345 brigadira, organizovanih u 234 brigade. Oni su napravili 254 tunela i 234 mosta, od kojih se neki svrstavaju u remek-dela zbog nepristupačnosti terena.
- Pet godina dobrovoljnog rada ostavilo je trag koji se vidi i iz kosmosa - kazao je Velizar Popović, danas predsednik Udruženja učesnika ORA Beograd - Bar, a nekada komandant studentskog naselja Čajetina i zamenik komandanta Glavnog štaba ORA.
- Zajedno su radili školska, studentska, seoska i radnička omladina, a pioniri su bili vodonoše. Imali smo omladince iz 13 država. Kada su radili na izuzetno strmim terenima, brigadiri su koristili alpinističku opremu, a u kamp se vraćali sa pesmom "Mila majko, gledaj svoga sina, gradi prugu sve uz pomoć klina".

Popović veruje da su ORA sjajan podsticaj mladima i danas za sve oblike dobrovoljnosti i solidarnosti i da bi ih trebalo ponovo organizovati, na primer za plansko pošumljavanje goleti. Da ova ideja nije idealistička, pokazuje istraživanje sprovedeno na Pravnom fakultetu. Kako kaže Momčilo Talijan, danas predsednik Izvršnog odbora Pokreta trećeg doba, a nekadašnji komandant brigadirskog naselja na Jabuci, svaki peti student izjavio je da bi učestvovao na radnoj akciji, ako bi bili obezbeđeni zadovoljavajući higijenski uslovi.

Talijan je bio brigadir na desetak akcija:

- U naselju na Jabuci rukovodio sam sa 1.200 brigadira, bilo ih je i iz tadašnjeg SSSR i skandinavskih zemalja. ORA me je bukvalno izgradila, u duhu one krilatice: "Mi gradimo prugu, ona gradi nas." Naučio sam da razumem ljude i međuljudske odnose. Svi su radili za primer. Ne možeš da zabušavaš ako imaš empatije prema onom do sebe, sa kojim deliš hleb i vodu.

Zlatica Broz, Titova unuka, bila je član Glavnog štaba ORA Beograd - Bar i komandant internacionalne ženske brigade.

- Bilo je to divno druženje, radne akcije su korisne i za socijalizaciju i za zdravlje, kako pojedinca, tako i društva, i, naravno, za ekologiju. Bilo je mladih iz svih krajeva zemlje, a u mojoj brigadi i dvadesetak devojaka iz Francuske, Holandije, Švedske, Belgije... Nijedna nije odustala. Prvo niko nije hteo da nas primi u sastav, jer su mislili da devojke neće da rade, a posle su shvatili da su se prevarili - kaže Broz.

Ratomir Reljin iz Zrenjanina bio je komandant naselja u Ražani, kod Kosjerića. Brigadir od 17. godine, a učestvovao je na osam akcija. Njegova brigada je 1971. pripremala teren za početak ORA Beograd - Bar. Ražana je brojala 1.000 brigadira, među kojima i studente sa Lomonosova, ali i arapske akademce.

- Dovezli smo buldožer do rečice Ražanke, on je zatvorio izlaz i napravili smo jezero duboko dva metra. Tu smo se kupali u vreme odmora. Kaptirali smo nekoliko izvora i vodu cevima sproveli do naselja, da brigadiri imaju za ličnu higijenu.

Na proslavi je predstavljena i monografija o ovoj radnoj akciji "Pruga snova" Vidoja Golubovića.

II.4. Одржан Пети међугенерациски дечисји маратон Дорћолисјаде на 20.000 милиметара: “Бакe и дeкe уз батe и сeкe”

У оквиру манифестације „Староградско лето“, Покрет трећег доба Београда – огранак Дорћолисјада Стари град организовао је на терену Београдског ЗОО врта пети по реду Међугенерациски дечисји маратон Дорћолисјаде под мотом „Бакe и дeкe уз батe и сeкe“, уз учешће предшколаца из староградских вртића и бројних генерацисја пензионера Старог града.

Међугенерацки дечији маратон Дорћолијаде организован је уз подршку Градске општине Стари град, Савеза спортова Стари град, Предшколске установе „Дечији дани“, Београдског ЗОО врта, Покрета трећег доба Србије, Општинског удружења пензионера Стари град, Удружења пензионера Банка поштанска штедионица и волонтера општинске организације Црвеног крста.

Председник општине Стари град Радослав Марјановић, који је присуствовао међугенерацком спортском дану, најавио је бројна културна и спортска дешавања током манифестације „Староградско лето“, која траје до септембра месеца.

„Међугенерацки дечији маратон је за општину веома значајан, јер на овај начин показујемо колико је важна солидарност између предшколаца и наших најстаријих суграђана. Општина Стари град је организацијом низа бесплатних програма како за децу тако и за пензионере показала колико нам је важно безбрижно одрастање деце на нашој општини, као и квалитетно проведено време припадника треће животне доби“, рекао је председник општине Радослав Марјановић.

Председник организационог одбора Дорћолијаде Душан Максимовић каже да су догађаји међугенерацке сарадње догађаји за памћење због великог броја учесника а не победника.

„Догађаји Дорћолијаде одвијају се по олимпијском принципу да је увек важно учествовати а не победити. По том принципу, сви мали учесници добили су након ове смотре златне медаље са жељом да наставе са спортским активностима и у будућности“, рекао је Душан Максимовић, који се захвалио општини Стари град која је била генерални спонзор манифестације.

Међугенерациском дечјем маратону Дорћолијаде присуствовали су и помоћник председника општине Александар Пуача, члан Већа општине Стари град Бранислав Зеџ, председник Савеза пензионера Србије проф. др Андреја Савић и председник Извршног одбора Покрета трећег доба Србије проф. др Момчило Талијан.

II.5. Покрет ТДС добитник награде европске комисије #BEINCLUSIVE SPORT AWARD 2021

На основу поднете апликације за награду Европске комисије **#BeInclusive Sport Award 2021**, чији је циљ да се награде и промовишу реализовани најбољи пројекти који су успешно подржали социјалну инклузију кроз спорт, пројекат Покрета трећег доба Србије под називом: „Олимпијада спорта, здравља и културе трећег доба“, у конкуренцији 89

учесника, ушао је у најужи избор од девет кандидата, сврстаних у 3 различите категорије и то:

- **Рушење баријера** (награђивање пројеката који показују посебну отпорност, уз примере превазилажења препрека);
- **Савладавање различитости** (награђивање пројекте који показују важност толеранције, сарадње и разумевања);
- **Инспиришућа промена** (награђивање инспиративних пројеката који преносе позитивна искуства о побољшању, са моделима из група у неповољном положају који представљају пример учињених промена).

Пројекат Покрета ТДС учествовао је у конкуренцији за награду у оквиру ове последње групе.

ref: AW/2022/75984 - 10816022
int: qualified electronic signature

EUROPEAN EDUCATION AND CULTURE EXECUTIVE AGENCY
(EACEA)
EACEA A – Erasmus – EU Solidarity Corps
A.3 – Erasmus Mundus, Sport

Momcilo Talijan
Pokret treceg doba Srbije
Pariska 9
RS - - Beograd
pokrettrecedoba@gmail.com

Subject: Prize: #BeInclusive Sport Awards
Call: ERASMUS-SPORT-2021-BE-INCLUSIVE-SPORT-AWARDS
Project: 101070064 - OSHCTA
Prize ceremony invitation

Dear Madam/Sir,

We are pleased to inform you that your application for the #BeInclusive 2021 Award has been selected as one of the 9 finalists.

A **prize ceremony** will take place on 4th May 2022. You will be contacted very soon regarding the organisation and communication campaign for the event.

I would be grateful if you could inform the other members of your group (if any) of this invitation.

For any questions, please contact us by e-mail via: sophie.lemel@ec.europa.eu

Qualified electronic signature by:
YVES ALBERT MARIE LE LOSTECQUE
Date: 2022-03-10 18:23:06 +01:00

Yours faithfully,
Yves LE LOSTECQUE
QSignature of the Head of Unit (AOBS)

Према пропозицијама Конкурса, свих девет кандидата који су ушли у финално такмичење, награђени су новчаним наградама у износу од 2.500 евра, а победници у свакој од три категорије, новчаним наградама у износу од 10.000 евра.

Вођење маркетиншких активности на промоцији ове акције Европске комисије поверено је BWC агенцији, једној од најпознатијих светских комуникационих агенција, чији је посао да широм света инспирише промене, дефинише културу и гради каријере.

На иницијативу ове агенције, одржан је 12. априла 30 - минутни видео онлајн разговор, током кога су представници Покрета ТДС, проф. др Момчило Талијан, Михаило Петковски и др. Ивана Хаџи Стошић, најпре укратко представили Покрет ТДС, његове

активности, задатке и циљеве, као и сажетак пројекта који је ушао у трку за награду, а затим одговарали на постављена питања. Представници WWC агенције су обављени разговор оценили као изузетно добар и истакли да ће интервију бити објављен као чланак на веб страници Европске комисије и на друштвеним мрежама.

Церемонија представљања девет унапред одабраних пројеката у финалном такмичењу, као и проглашење победника и додела признања, одржана је 4. маја 2022. у Бриселу.³ У име Покрета трећег доба Србије, по позиву организатора, завршној церемонији присуствовали су проф. др Андреја Савић, у функцији председника Покрета ТДС и Михаило Петковски, у функцији портпарола Покрета ТДС.

Уводно излагање на церемонији проглашења укупних победника дала је госпођа Радха Балани (Radha Balani), директор дизајна и фацилитације у Европској агенцији „Think Beyond“, која се бави пружањем консултантских и саветодавних услуга за управљање пословима, финансијама и маркетингом, а затим је позвала госпођу Марију Габријел (Mariya Gabriel), Европску комесарку за иновације, истраживање, културу, образовање и младе, да преко видео линка учесницима скупа представи важност акције Европске комисије #BeInclusive Sport Award 2021, за промовисање социјалне инклузије кроз спорт.

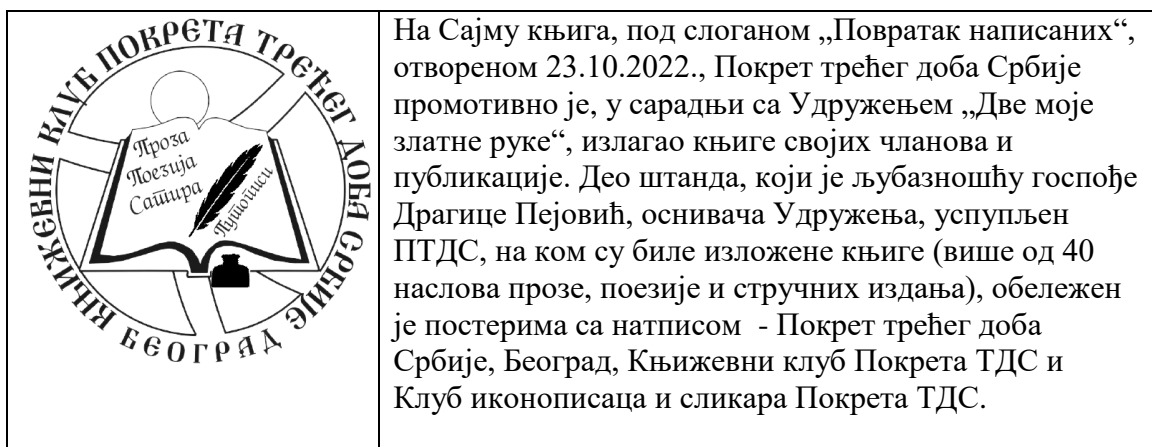
³ Снимак целог тока завршне церемоније доделе награда може се погледати на линку: <https://www.beinclusive2022.eu/live/>

Учесницима церемоније су се затим обратили Томаш Франковски (Tomasz Frankowski), члан Европског парламента и председник Спортске групе и Жил Куенехерв (Gilles Queneherve), директор за спорт у оквиру француског 6-томесечног председавања Европском унијом, а затим и добитници #BeInclusive спортских награда за 2020. годину, представници Француске, Пољске и Португала.

Имајући у виду да Покрет трећег доба Србије, као непрофитна организација, нема сталне изворе финансијских прихода, ова новчана награда, иако невелика, ипак је значајна за функционисање Покрета ТДС. Али, ништа мање није важна ни чињеница да је наш пројекат, у изузетно јакој конкуренцији од 89 учесника, ушао у **финалну трку за #BeInclusive EU Sports награду**.

То нам свакако мора представљати доказ да се бавимо једном друштвено изузетно корисном делатношћу и додатни подстицај да са истим ентузијазмом наставимо са радом.

II.6. Учесће на сајму књига, Београд 23-30.10.2022.

Већ првог дана Сајма, штанд је имао запажену посету, разговоре, дељени су промотивни материјали. Од промотивног материјала дељени су Кладенци, цегери са логом Покрета трећег доба, календари за 2023. годину, такође са логом Покрета, каталози Клуба иконописаца и сликара.

Штанд су, по свечаном отварању Сајма, посетили Андрија Савић, председник Савеза пензионера Србије и Момчило Талијан, председник ИО Покрета трећег доба Србије. Такође, штанд је посетио и господин Владимир Јестратијевић, председник ГО Покрета трећег доба Београда.

Након отварања Сајма, почели су да теку плодни сајамски дани. Одсуство сусрета, којих није било више од две године, учинили су да Сајам буде врло успешно организован, рекламиран и добро посећен. Велики број издавача је сваки дан правио промоције нових књижевних остварења. Треба поменути да је чланица Књижевног клуба ПТДС, Љубица

Жикић из Крагујевца (два пута награђивана на Олимпијском књижевном конкурс), имала промоцију своје нове збирке песама „Одаје од маховине“ у издању „Еснафа“, те је, после промоције књигу приложила на штанд ПТДС. Такође, своје ауторске књиге поезије су приложиле и чланице Удружења лекара писаца „Видар“, др Меланија Илић и др Мирјана Поповић Абрамовић. По посети штанду ПТДС, Жарко Галијан из Азање, је поклатио своју најновију књигу „Школство у Азањи“, у издању „Прометеја“. Секретарка КК ПТДС, Бранка Танасић је приложила своју најновију књигу новела „Зефир живота“ на штанд, а промотивно је поклатила посетиоцима штанда више од 20 књига поменутог наслова.

Наши наслови нису били продајног карактера, већ смо желели да се представимо будућој читалачкој публици.

Важно је да кажемо да смо посетиоцима понудили приступнице Књижевног клуба ПТДС, те је извршено учлањење заинтересованих. Више заинтересованих је било за апликацију ПТДС, него за писану форму изјашњавања. Време мобилних телефона је учинило, да смо више заинтересовани за друштвене мреже, па тај тренд није заобишао ни треће доба.

Имали смо доста посета штанду, о којима смо повремено извештавали преко наше Вибер апликације ПТДС-а. Такође смо и сликом представили оно о чему смо писали.

Наше учешће на сајму није прошло незапажено ни код наше најмлађе читалачке публике. Наш штанд су посетила 3 писца за децу. Један од њих, господин Радисав Јовић, аутор 15 књига, и сам деда, рецитовао је и поклатио деци више од 10 наслова.

Све време на Сајму се водило рачуна о присуству неког из Управног одбора КК ПТДС. Поред председника Живка Кулића, отварању је присуствовала и Љиљана

Бошковић, потпредседница, док је наредних дана своје свакодневно-целодневно присуство на штанду имала и секретар Бранка Танасић. Наизменично, свакодневним присуством, чланови УО КК ТДС, пратили су сајамске дане.

Похваљујемо идеју председника ИО Покрета ТДС Момчила Талијана за учешће на Сајму. Захваљујемо се руководству Београдског сајма што нам је омогућило да без накнаде учествујемо на овогодишњем Сајму књига. Овим су одали признање минулом раду припадника трећег доба од којих су многи учествовали у изградњи Сајма, а неки и учествовали у руковођењу овом реномираном институцијом, попут Моме Минића, сада сениор-експерта Покрета ТДС.

Посебну захвалност изражавамо госпођи Драгици Пејовић, за љубазност, коректност и сарадњу свих дана трајања Сајма. Она је, поред обавеза на свом делу штанда на ком су били изложени ручно рађени одевни предмети којима се чува наша традиција и оригинални примерци накита од кристала, активно учествовала и у промовисању наших књига, као и самог ПТДС.

Захваљујемо и нашем колеги Јовану Јоци Крстићу из Клуба за спортску рекреацију ПТДС, који нам је свесрдно помагао у техничком делу опремања нашег дела штанда.

Имамо потребу да похвалимо руководство Београдског сајма за добру организацију и пропаганду Сајма књига.

Поред свега наведеног, ипак, морамо да додамо и следеће – да би ПТДС, убудуће, био достојно репрезентован на оваквим и сличним манифестацијама, неопходно је обезбедити већи простор и укључити у наступ и остале клубове ПТДС, те омогућити продају изложених књига и радова. Такође, било би сврсисходно, омогућити и „гостовање“ пријатељских удружења која би својим наступом помогла промовисање стваралаштва ПТДС.

Б. ОБНОВА И ЈАЧАЊЕ ИНСТИТУЦИОНАЛНИХ КАПАЦИТЕТА ПОКРЕТА ТДС

У току 2022. године, упоредо са остваривањем приказаног садржаја из функције Покрета ТДС, челници Покрета ТДС су били посвећени *обнови и јачању институционалних и кадровских капацитета Покрета ТДС*, како би овај покрет успешно пребродило организациону кризу и кадровску транзицију и, нормативно и стварно, био још активнији чинилац побољшања положаја старијих у свим областима друштвеног живота.

Б.1. Обнова органа Покрета ТДС

Последњих неколико година Покрет ТДС није имао изабре за Извршни и Надзорни одбор, што значи да нису поштовани статутарни рокови, а самим тим кршена је и законска обавеза нашег удружења грађана као правног лица. Напомињемо да је на седници

Скупштине, одржаној 20.2.2020. године, изабрани само председник ИО Покрета ТДС).⁴ У септембру 2022. изабрани су Извршни и Надзорни одбор са мандатом до редовне изборне седнице Скупштине, о чему ће посебно бити речи.

Члановима ИО Покрета ТДС истекао је четворогодишњи мандат у фебруару 2019. године. Као "алтернатива" за остваривање улоге ИО Покрета ТДС, од стране претходног председника ИО, коришћен је састав Извршног одбора Организационог одбора 13. Олимпијаде.

Актуелни председник ИО Покрета ТДС (изабран 20.02.2020). је овим телом (Организационим одбором 13. Олимпијаде) руководио само у функцији остваривања 13. и 14. Олимпијаде. Осталим пословима Покрета ТДС руководио је у статусу законског заступника и својих компетенција, уз подршку председника Покрета ТДС и уз интерно додељену му "менторску улогу" претходног председника ИО Покрета ТДС.

У организовању олимпијских и других активности, половина од 10 живих индивидуалних оснивача (првих чланова) Покрета ТДС⁵ давала је значајан допринос у оквиру Организационог одбора Олимпијаде(а) и као руководиоци сектора олимпијских активности. Друга половина била је у пасивном статусу. Изненадни активизам највећег броја оснивача Покрета ТДС настао је у времену после смрти претходног председника ИО Покрета ТДС, а нарочито уочи изборне седнице Скупштине Покрета ТДС, која је била заказана за 15. март 2022. На овој седници Скупштине, требало је да се конституишу (обнове) сви органи и тела Покрета ТДС и дефинише програмска оријентација у актуелном и предстојећем средњорочном периоду. Међутим, иста је отказана, углавном због примедби и захтева поменуте групе првих чланова – оснивача, чији предводник је оснивач и актуелни председник Покрета ТД Ниш и високи партијски функционер (у то време председник ИО ПУПС–а).

Конкретно, за изборну седницу Скупштине Покрета ТДС припремљени су предлози свих потребних материјала (предлози измена и допуна Статута, Програма рада, Финансијског извештаја и Финансијског плана Покрета ТДС). У иновираном Статуту ПТДС није предложена промена статуса грађана – оснивача. Међутим, они су захтевали да се третирају прилегованије тј. да, практично, само они чине Скупштину ПТДС. У то време још нису оспоравали само два представника колективних чланова ПТДС, који обављају функције председника ПТДС и његовог Извршног одбора. Ово ће се променити накнадном „иницијативом“ за смену изабраног председника Извршног одбора, уз апсолутно противљење да представници свих колективних чланова заузму своја места у Скупштини ПТДС. Група од четворо потписаних „иницијатора“ нескривено настоји да

---

⁴ Из садржаја Записника Скупштине Покрета са седнице трећег доба Србије, одржане 20. фебруара 2020. године, може се видети да ће се половином августа текуће године, одржати редовна Скупштине Покрета ТДС.

⁵ ТДС Деветнаест грађана својевремено су били оснивачи Олимпијског покрета ТДС који је, у фебруару 2011. променио назив у Покрет трећег доба Србије и регистрацијом у АПР добио статус правног лица. Тим чином грађани- добијају статус првих чланова Покрета ТДС, без стицања било којих привилегија у односу на нове појединачне и/или колективне чланове Покрета.

девалвира рад актуелног председника ИО, да га, као "човека председника САПЕНС-а" склоне са функције. То су практично и актом, већ поменуто, недавно поднете Иницијативе потврдили, предлажући да "челник" групе потписника буде председник Извршног одбора Покрета ТДС. Троје, од четворо потписника, се САМОКАНДИДУЈЕ за функције у Покрету ТДС (текст ове иницијативе, као и Писмо актуелног председника ИО, упућено подносиоцима Иницијативе за његову смену и "Одговор на иницијативу четири од 10 индивидуалних чланова - оснивача Покрета трећег доба Србије, коју су упутила председнику Покрета трећег доба Србије и Извршном одбору Покрета трећег доба Србије", налази се у прилогу овог извештаја).

У актуелном времену, неколико њих већ више пута, у својству грађана – оснивача Покрета ТДС, са још неколико грађана (не само из реда оснивача) - делује као неформална група у организационој структури Покрета ТДС са претензијом - ставом да само они, а не и представници колективних чланова и нови појединачни чланови Покрета ТДС, чине Скупштину Покрета ТДС, као највишег органа Покрета ТДС⁶.

Фактички, они настоје да преотму руковођење Покретом ТДС, а Покрет ТДС удаље, па и супротставе Савезу пензионера Србије. Судаћи по партијској припадности и деловању "челника" ове групе, да Покрет ТДС ставе под покровитељство ПУПС-а, тј. да Покрет ТДС постане „привезак“ ПУПС-а.

У питању је деловање које удара у бит Покрета ТДС као невладине и нестраначке организације тј. **ЦИЉ ЈЕ политизација Покрета ТДС**, чиме би Покрет престао да буде удружење грађана.

Председник покрета ТДС у комуникацијама са представницима чланова - оснивача, настојао је да испољени активизам валоризује, те да успостави легално и легитимно функционисање ИО и Скупштине ТДС. Већина оснивача га је у томе мање/више подржала.

Тек почетком септембра 2022. године, председник Покрета ТДС је (уз логистичку подршку канцеларије САПЕНС, председника ИО Покрета ТДС и већине чланова - оснивача Покрета ТДС), на седници Скупштине Покрета ТДС (у окрњеном саставу), успео да конституише ИО и Надзорни одбор Покрета ТДС. Тек тада су се стекли услови за успостављање функционисања ИО Покрета ТДС. То је учињено, у функцији остваривања главног садржаја рада Покрета ТДС - 15. Олимпијаде, чија предтакмичења су се увелико већ одвијала у организацији регионалних одбор САПЕНС-а. И новоосновани клубови Покрета ТДС су радили свој посао у вези иновирања и примене правила спортских такмичења, а културно уметнички клубови ПТДС обављали су припреме за одвијање централни културних манифестација пензионера у Врњачкој Бањи. Обављене припреме и изузетно залагање Организационог одбора Олимпијаде и његових оперативних тимова, уз зналачко усмеравање челника и Главног одбора културних и спортско-рекреативних

---

⁶ По објави на претходном званичном сајту Покрета ТДС и распложивој веома оскудној документацији, која је до недавно вођена од стране Канцеларије ГОП Београд, колективни чланови Покрета ТДС су: Савез пензионера Србије, Градска организација пензионера Београд, Удружење пензионера града Ниш и Удружење пензионера града Нови Сад.

манифестација корисника пензија, формираног од органа САПЕНС и СПС "Независност", 15. Олимпијада спорта здравља и културе, успешно је организована.

Међутим, и поред тога, иста група из реда грађана – оснивача Покрета ТДС, легитимишући се као *Скупштина-Оснивачи*, наставља да обезбеди већину путем опструирања рада Скупштине у њеном пуном саставу и капацитету.

Конкретно, оспорава се чињеница да Покрет ТДС има и колективне чланове и да и њихови представници чине Скупштину ПТДС.

Б. 2. Стварање стратешких основа и изградња партнерстава Покрета ТДС

(1) Покрет ТДС је преко Републичког секретаријата за јавне политике још 21. септембра 2020. године *иницирао израду нове Стратегије о старењу, добрим стиловима и условима живота*. У вези са овом иницијативом Републички секретаријат за јавне политике је исту обрадио и проследио на даље поступање Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, као надлежним органима државне управе

Преко претходних функционера у овом министарству (надлежног државног секретара и др.) руководство Покрета ТДС настојало је да успостави контакте и да да свој допринос у изради ове стратегије, као и припремама измене и допуне закона који се односе на старе и старење тј. измене, допуне и доношење нових прописа од значаја за организовање и делотворно функционисање Покрета ТДС.

За очекивати је да ће актуелно руководство Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, отпочети израду наведене стратегије, као и да ће група наших веома компетентних сениор - експерата имати прилике да да свој допринос. Такође, очекује се и активирање Националног савета за међугенерациску сарадњу, у које тело је наше представнике делегирало руководство САПЕНС-а.

(2) Као што је познато Савез пензионера Србије, Покрет трећег доба Србије и Партија уједињених пензионера Србије – ПУПС, потписали су *Меморандум о унапређењу међусобних односа и сарадње*, чији је заједнички циљ бољи статус и побољшање стандарда пензионера у Републици Србији.

Између осталог, овај меморандум је његове потписнике обавезао да:

- У циљу ефикаснијег заједничког деловања, руководства потписница меморандума усагласе "активности из свог домена деловања, са заједничким именуиелем – пензионер и његов бољи стандард".
- На основу овог меморандума, његове потписнице донеће "План заједничких активности у коме ће приоритетно утврдити и хармонизовати деловање из домена управљања људским ресурсима, коришћења инфраструктурних мрежа и других институционалних и кадровских капацитета".

Такође, потписници су изразили "пуну подршку у реализацији државне политике у овој области, уједно исказујући спремност да делотворно партиципирају у њеном вођењу и остваривању".

Иако су сва три председника организација потписника Меморандума изјављивала да се потписивањем овог тројног споразума стичу услови за боље институционално повезивање најрелевантнијих организација у области пензијско-инвалидског система у Републици Србији, а тиме и у очувању достојанства и побољшању положаја најстарије популације у друштву,⁷ нажалост ово обећање се није остварило.

Наиме, заједничко деловање, руководства потписника меморандума није усаглашено са заједничким именитељем – пензионер и његов бољи стандард. Чак, на основу овог меморандума, његове потписнице нису испунили своју обавезу да донесу План заједничких активности у коме ће приоритетно утврдити и хармонизовати деловање из домена управљања људским ресурсима, коришћења инфраструктурних мрежа и других институционалних и кадровских капацитета.

Коначно, с обзиром а се "челник" напред наведене „иницијативе“, којом се опструше рад Покрета ТДС, декларисао и експонирао као носилац нестатутарног и незаконитог удара на руководиоце и органе Покрета ТДС, а обавља функцију заменика председника ПУПС-а, *чини се оправданим да се покрене поступак за раскид потписаног Меморандума са овом политичком партијом.*

(3) Успостављена је сарадња и договорено је осмишљавање и протоколисање сарадње са *Повереником за заштиту равноправности*, на плану бриге и заштите права и слобода припадника трећег доба и борбе против дискриминације (и еџизма!) старих лица.

(4) Из *пословног сектора*, Покрет ТДС одржава и негује партнерство са оним привредним друштвима и јавним предузећима који производе или пласирају робу, услуге и посебне пакете за пензионере и друга старија лица. *Пример за углед* представља вишегодишње партнерство и сарадњу са *Банком Поштанска штедионицаи*, која има статус златног спонзора 15. Олимпијаде. Као донатори подржавају нас, већ годинама, и: Дунав осигурање, Zepter International, Vitarelaх, AbelaPharm и Prizma.

Протокол о сарадњи Покрета ТДС и *Високе школе модерног бизниса* из Београда се успешно остварује. Посебно је вредна сарадња са организационим целинама ове високошколске установе: Digiplus d.o.o. и Центар за развој пројеката.

(5) Потписан је Споразум о сарадњи Покрета ТДС и *Савеза за предшколски спорт и физичко васпитање*. Примена овог споразума треба да обезбеди "заједнички допринос развоју спорта код особа трећег доба и учешће у међугенерациској сарадњи"

---

⁷ Момчило Талијан, Милан Кркобабић и Андреја Савић: Фонски запис потписника меморандума, радио емисија „доживети 100“ Радио Београд, Радио Београд 1 – Уредник и водитељ Марина Стојадиновић

Б.3. Обезбеђење материјално-техничких и других логистичких услова за рад органа и ентитета Покрета ТДС

(1) У односу на ранију праксу, када је Градска организација пензионера Београда била главни покровитељ и обављала креативну и свеколику логистику Покрета ТДС, у извештајном периоду ту улогу је преузео и, својом Канцеларијом, веома посвећено остваривао Савеза пензионера Србије.

Такође, усталила се пракса да носиоци и промотери акција и активности Покрета ТДС користе сопствене просторне и друге ресурсе у функцији Покрета ТДС (и не само за рад од куће). Реч је о јавним и пословним ресурсима, који су им, као истакнутим стручњацима, угледним ствараоцима и протагонистима активизма припадника трећег доба, доступни без накнаде.

Како би се обезбедили бар минимални услови за колективни рад и активности са мањим бројем учесника, уз подршку наших активиста и препоруке Секретаријата за социјалну заштиту Града Београда, закупљен је пословни простор на Новом Београду, који је од расположивих финансија и путем донација функционално опремљен и почетком извештајне године, промовисан као Пословни клуб Покрета ТДС.

Поред административно техничких услова и класичних дневних угоститељских "клубских услуга", гледања телевизијских програма, коришћења интернета, играње шаха, пикада... постоје могућности за обуку старијих лица у коришћењу компјутера и организовању видео презентација њихових радова, организовања ликовних и других радионица, маркетиншких презентација, и, што је најважније, за рад руководства свих клубова, разних одбора и тимова Покрета ТДС.

(2) На почетку 2020. године Покрет ТДС је имао материјално-техничка средства у вредности од **243.399,83 РСД**, а по попису на крају 2022. године у вредности од **4.189.862, 05 РСД** (без непроцењене вредности још 182 слике и икона).⁸

(3) Овде се још наглашава да Покрет ТДС, осим свог Статута, нема ни један општи акт. У дванаестој години од његовог стицања својства правног лица, у извештајној години предложано је доношење Правилника о обављању послова по уговору о раду у Покрету трећег доба Србије, ауторским и другим накнадама члановима органа и тела Покрета или другим ангажованим припадницима трећег доба. Међутим, напред поменута група је опстрирала доношање овог акта, те је исти скинут са дневног реда и ИО и

---

⁸ Најмања вредност до сада процењених слика и икона је 50 Е те се може рачунати да вредност ових још непроцењених уметничких производа износи преко 1.000.000 РСД.

Скупштине Покрета ТДС. Уместо њега донета је одлука као појединачни акт само ради исплате накнада ангажованих у оперативним тимовима 15. Олимпијаде.

Ваља нагласити да, осим рачуновође, од стране Покрета ТДС нема ангажованих лица. Повремени и привремени послови се обављају по уговорима за ове врсте послова, а најчешће уз минималну накнаду тј. на нивоу волонтерског додатка (око 100 евра у динарској противвредности) или (ретко) на нивоу најниже пензије, или просечно исплаћене пензије у Републици Србији, а само за високо креативне послове до нивоа просечно исплаћене зараде у Републици Србији (по обрачуну: човек/дан).

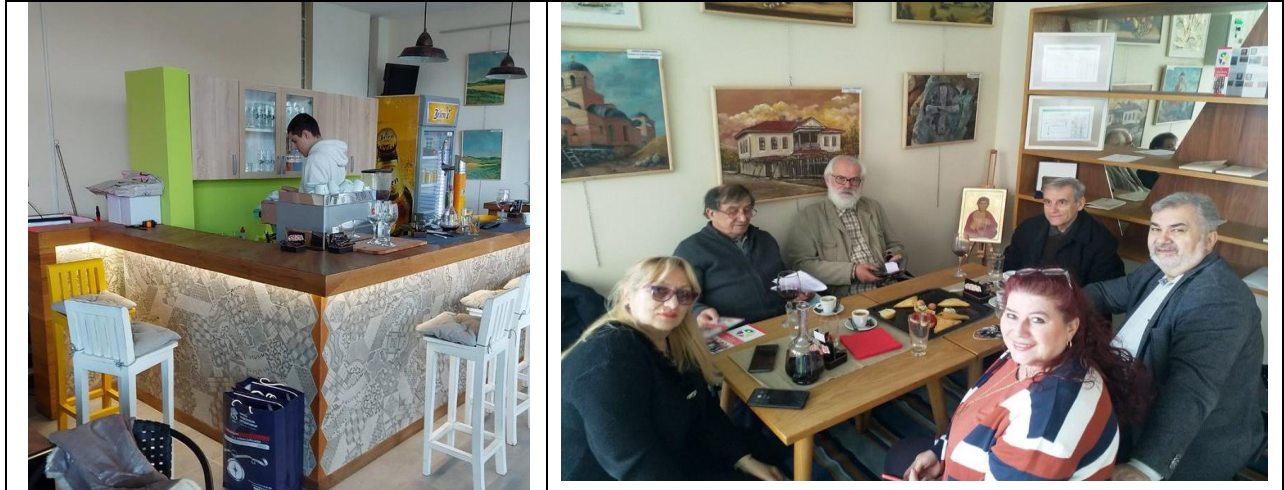
**ОТВОРЕН ПОСЛОВНИ КЛУБ
ПОКРЕТА ТРЕЋЕГ ДОБА СРБИЈЕ**

24.2.2022., прелиминарно је отворен Пословни клуб Покрета трећег доба Србије, на адреси - улица Милеве Марић Ајнштајн 26, Нови Београд (долази се аутобусима 95 и 89 и трамвајима 7,9 и 11).

Објекат чине два нивоа: горњи, у коме је кафе, и доњи, у коме су друштвени простор и канцеларије Књижевног клуба Покрета ТДС, Клуба ветерана ОРА и еколога Покрета ТДС, Клуба сликара и иконописаца Покрета ТДС и Клуба за спортску рекреацију Покрета ТДС. Простори су декорисани сликама насталим на ликовним колонијама Олимпијаде трећег доба и опремљени билијаром, шахом, пикадом, интернет конекцијом, дариваним компјутерима и телевизорима, разгласним уређајима, комплетима спортских реквизита, књигама и гласилима....

Објекат се може користити за дружења и сусрете припадника трећег доба, књижевне вечери, сликарске радионице и изложбе, и изнајмљивати за организовање породичних и друштвених догађаја.

Снимци са отварања могу се погледати на Сајту Покрета ТДС

(4) У остваривању функционисања Покрета ТДС партиципирали су његови колективни чланови: *Савез пензионера Србије, Градска организација пензионера Београда, Удружење пензионера града Новог Сада и Удружење пензионера града Ниша*

Градски покрети ТДС Београда, Ваљева и Ниша, као Покрет ТД КиМ, аплицирали су за чланство у Покрету ТДС, међутим ни до данас није донета одлука о њиховом пријему, због напред описане транзиционе кризе и покушаја блокаде функционисања органа Покрета ТДС.

Поред поменутих покрета, у Србији постоји преко 20 покрета трећег доба од којих је већина и регистрована у АПР, што значи да имају статус правног лица, а има и нерегистрованих у АПР, што значи да имају статус тзв. неформалних удружења грађана, без статуса правног лица. Са неколицином представника ових покрета обављени су разговори, који указују на потребу стидиознијег сагледавање стања ради, евентуалног, покретања њиховог учлањења у Покрет ТДС.

Међутим, ваља нагласити чињеницу да и када би се сви ови покрети учланили у Покрет ТДС, они не би покривали целу територију Републике Србије. Због тога је и покренута иницијатива да се формирају покрети ТДС у свим окрузима (или бар регионима, сагласно изборним јединицама САПЕНС-а) Републике Србије.

Ова иницијатива није добила потребну подршку руководства Савеза пензионера у општинама и градовима, те, осим Покрета трећег доба Косова и Метохије, у извештајној години нису формиран нове окружни (регионални) покрети ТДС

Б.4. Активности клубова покрета ТДС

Књижевни клуб Покрета ТДС, Клуб ветерана ОРА и еколога Покрета ТДС и Клуб сликара и иконописаца Покрета ТДС су успешно деловали у извештајној години.

У извештајној години формиран је и Клуба за спортску рекреацију Покрета ТДС. Сви наведени клубови су поднели захтев за пријем у чланство Покрета ТДС. Са Светосавски састанак управа клубова Покрета трећег доба Србије поновили су захтев Извршном одбору Покрета ТДС да верификује колективно чланство клубова.

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ КЊИЖЕВНОГ КЛУБА ПОКРЕТА ТДС

1. Уводне напомене

Активности Књижевног клуба Покрета ТДС у 2022. години одвијале су се у складу с програмским задацима и циљевима, утврђеним почетком године.

После две године паузирања, због короне, организована је Олимпијада спорта, здравља и културе у Врњачкој Бањи. Подразумева се да је активну улогу у томе имао и Књижевни клуб. Осим тога, успешно су организоване и бројне активности књижевних стваралаца. Успостављени су значајни контакти и облици сарадње с више других књижевних клубова у земљи, а посебно у Београду. Многа питања решавана су електронским и телефонским путем, зависно од случаја до случаја.

2. Активности Управног одбора

У извештајном периоду одржана је једна званична седница Управног одбора Књижевног клуба Покрета ТДС у просторијама Студентског културног центра у Београду. Било је то средином децембра 2022. године. Наравно, готово сва актуелна питања решавана су електронским или телефонским путем. Захваљујући раду и активностима чланова Управног одбора:

- организоване су бројне књижевне манифестације;
- дат је значајан допринос успешном организовању и току 15. Олимпијаде спорта, здравља и културе, одржане у Врњачкој Бањи од 28. септембра до 2. октобра 2022. године;
- створени су услови за оснивање Књижевног клуба Покрета трећег доба Београда
- успешно су решавана и друга одговарајућа питања.

3. Књижевни сусрети

Иако је планиран већи број књижевних сусрета, недостатак финансијских средстава није погодовао пуном остварењу такве замисли, због чега је одржан нешто мањи број таквих сусрета. Кренимо редом:

1) први књижевни сусрет, у режији Књижевног клуба Покрета ТДС, посвећен промоцији књиге „Да се не заборави“, аутора Јова Голубовића из Београда, успешно је организован и одржан у КЦ Чукарица, 23. маја 2022. године;

2) у оквиру 15. Олимпијаде спорта, здравља и културе, одржане у Врњачкој Бањи, крајем септембра и почетком октобра 2022. године, у

2. предивним просторијама Градске библиотеке „Др Душан Радић“, организовани су веома успешни тродневни књижевни сусрети писаца трећег доба Србије;

3) следећи књижевни сусрет, у организацији Удружења књижевника Србије и Књижевног клуба Покрета ТДС, посвећен промоцији збирке афоризама „Власт царује, народ кладе ваља“, аутора Живка Кулића из Београда, одржан је у просторијама Удружења књижевника Србије, у Београду, Француска 7, 21. децембра 2022. године;

4) више успешних и незаборавних књижевних сусрета, у организацији Литерарног клуба Удружења пензионера аранђеловачке општине и Љиљане Бошковић, потпредседнице Књижевног клуба Покрета ТДС и чланице тог аранђеловачког књижевног клуба, одржано је током 2022. године у Аранђеловцу;

Наведени књижевни сусрети су успешно организовани. Тражило се и место више, нарочито у Врњачкој Бањи и Удружењу књижевника Србије. Било је и гостију из других области културе и стваралаштва. Од гуслара и фрулаша, до рецитатора и здравичара.

4. Остале активности

Осим наведених активности, чланови Књижевног клуба су учествовали у организовању, суорганизовању и/или обogaћивању и бројних других културних активности, односно догађаја и манифестација. У низу таквих активности и догађаја, посебан значај имају:

- учешће чланова Књижевног клуба у представљању књижевног стваралаштва припадника трећег доба Србије на 65. Међународном београдском сајму књига, одржаном од 23 до 30. октобра 2022. године;

- учешће чланова Књижевног клуба у организовању дочека Нове 2023. године у Дому Војске у Београду, за припаднике трећег доба, уз обogaћивање програма дочека одређеним књижевним садржајима;

- учешће чланова Књижевног клуба на бројним књижевним сусретима и манифестацијама, организованим у режији других књижевних клубова и/или институција културе, широм Србије, а нарочито на подручју Београда, Крагујевца и Младеновца.

5. Сајт Књижевног клуба

Крајем децембра 2021. године светлост дана угледао је и Сајт Књижевног клуба. Назив Сајта је: knjizevniklub.rs. На њему је више страница, посвећених: циљевима и задацима Клуба; олимпијадама спорта, здравља и културе трећег доба; најзначајнијим актима Клуба и важним догађајима и активностима из домена рада Клуба. Осим тога, почетна страна Сајта резервисана је и за афоризам месеца, строфу месеца, прилоге гостујућих афористичара и прилоге гостујућих песника.

Сајт је наишао на добар пријем код припадника трећег доба и других који су га видели, што због прихватљивог дизајна, што због добро осмишљеног садржаја.

У делу посвећеном догађајима може се видети ток, односно снимак бројних књижевна сусрета и манифестација. Део резервисан за акте употпуњују најзначајнији акти Књижевног клуба, и то:

Одлука о оснивању Књижевног клуба, Статут Књижевног клуба и годишњи програми рада Књижевног клуба. Сви ти акти могу се листати, како би се видела њихова садржина.

Страница посвећена Покрету трећег доба нуди основне податке о том покрету, а страница резервисана за олимпијаде – основне податке о главној олимпијади и мини олимпијадама Покрета трећег доба Србије.

6. Закључни део

Поређећи остварене и планиране активности, може се закључити да Програм рада Књижевног клуба за 2022. годину није у целости реализован, углавном због недостатка новчаних средстава за финансирање свих планираних активности. Ниједан од два пројекта, односно захтева, упућена Министарству културе Републике Србије и Секретаријату за културу Београда није добио очекивану подршку. Напротив, оба захтева су одбијена, без ваљаног образложења.

И поред свега, чињеница је да је Књижевни клуб заживео, да је из дана у дан све видљивији и да су створене добре основе за његов успешан рад и развој и његову даљу афирмацију међу припадницима трећег доба, па и шире.

7. Објављивање Извештаја

Овај извештај се објављује у електронској верзији на сајту Књижевног клуба (knjizevniklub.rs), и то на страници резервисаној за акте, како би сви заинтересовани могли да га прочитају. Свако ко пожели то ће, без већих потешкоћа, моћи да учини. Потребно је само да кликне на насловну страну Извештаја. Осим због видљивости, објављивање Извештаја врши се и због потребе да се и на тај начин допринесе обезбеђивању веће транспарентности рада Књижевног клуба на остваривању пројектованих задатака и

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ КЛУБА СЛИКАРА И ИКОНОПИСАЦА ПОКРЕТА ТДС

На почетку да се осврнемо на прошлу 2022. годину. Клуб сликара иконописаца Покрета треће доба Србије основан је да би помогли пензионерима који желе да уче да сликају и иконопишу. Наравно, пре свега они који имају жељу и таленат, и имају намеру да своје пензионерске дане оплемене радећи иконе и слике. Постоје и пензионери који већ раде, професионалци, који су завршили уметничке факултете, као и сликари чија је то аматерска делатност.

За оне који желе да науче да сликају отварали смо школе. Једна од тих била је Иконописна школа у Установи културе Божидар Аџија – Божидарац. Трајала је три месеца и било је 16 полазника.

Поред школе, била су то и путовања по градовима Србије и дружења са локалним сликарима, књижевницима и учесницима мини олимпијада. На виберу смо направили Групу сликара и иконописаца и на тај начин обавештавамо се о свим новостима, сликарском материјалу и сл.

Предпрошле године 2021. била је договорена Колонија сликара и иконописаца у Врњачкој бањи, али обзиром да је била епидемија Ковид 19 нисмо могли путовати у Бању. Ипак смо позвали сликаре и иконописце из целе Србије да насликају по једну икону (5 комада) и по две слике. Успели смо на тај начин да направимо и каталог.

Решили смо да се одужимо и тим уметницима, и 2022. године позвали смо их да се придруже новој екипи сликара и иконописаца у Колонији у Врњачкој бањи. Боравећи у Бањи, у хотелу Бреза, оставили смо 41 слику и 11 икона за фондус. Направили смо предивну изложбу и дружили се са пензионерима из Клуба књижевника и Клуба за спортску рекреацију.

Изложбу је отворила министарка за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Србије, проф.др. Дарија КИСИЋ-ТЕПАВЧЕВИЋ. Том приликом, започела је осликавање једног платна, а током колоније, сликари и иконописци су слику и завршили.

Заједно са пензионерима Банке поштанске штедионице, дружили смо се уз музику, причу и коктел поводом доласка Нове 2023. године у свечаној сали Дома војске Србије.

ОСНОВАН КЛУБ ЗА СПОРТСКУ РЕКРЕАЦИЈУ ПОКРЕТА ТРЕЋЕГ ДОБА СРБИЈЕ

Оснивачка седница Скупштине Клуба за спортску рекреацију Покрета трећег доба Србије одржана је 18. маја 2022. године, у Пословном клубу Покрета трећег доба Србије.

На овом скупу учествовали су представници организатора спортских такмичења и учесници олимпијада Покрета трећег доба Србије из реда пензионера и других припадника трећег доба, као и један број млађих колега препознатљивих по активизму на спортско - рекреативним манифестацијама корисника пензија.

Скупштину је отворио проф. др Момчило Талијан, председник ИО Покрета ТДС и нагласио значај ове нове институције Покрета ТДС, посебно њену веома важну мисију за стимулисање, промовисање и унапређење здравља, културе квалитета живота; добрих стилова и начина живота за успешно, добро и квалитетно старење.

Председник Иницијативног одбора за одржавање ове скупштине Горан Вјештица представио је Одлуку о оснивању и Статут Клуба. После дискусије, у којој су учествовали Душан Максимовић, проф. др Момчило Талијан, Горан Вјештица, Јовица Крстић, Александра Зечевић Маричић, Александра Нешић и Милорад Кнежевић, усвојена су ова нормативна акта, као и садржај апликације за чланско Клуба у Покрету ТДС.

У оснивачким документима је одређено да се Клуб оснива да окупи и организује грађане на остваривању заједничких активности у циљу:

- Остваривања програма од јавног интереса у области спортске рекреације;
- Окупљања спортских рекреативаца из реда припадника трећег доба и њихово представљање и афирмација путем медија, издавачке делатности и пружање помоћи у заштити њихових ауторских права;
- Подизања свести о значају редовне физичке активности за здравље особа трећег доба;
- Повећања капацитета спортских секција у оквиру удружења пензионера;
- Стручног оспособљавања особа трећег доба у области спортске рекреације;

- Организовања спортско-рекреативних дружења и такмичења у оквиру међугенерациске сарадње;
- Промоције креативног провођења слободног времена кроз разоноду;
- Организовања сусрета и дружења спортских стручњака и заинтересованих грађана (у првом реду младих) на трибинама, промоцијама и слично;
- Организовања и спровођења наградних конкурса;
- Промовисања стваралаштва чланова Клуба у иностранству, посебно међу Србима у расејању и дијаспори;
- Организовања и/или учешћа на спортско-рекреативним манифестацијама;
- Подстицања на спортску рекреацију и одржавање здравља припадника трећег доба, као и ширења интересовања свих генерација за спортско-рекреативне активности;
- Учесћа у организовању и припремању Олимпијаде и мини олимпијада Покрета трећег доба Србије и разноврсних спортско-рекреативних манифестација пензионера и других припадника трећег доба;
- Сарадње са органима и организацијама чија је активност блиска циљевима и задацима Клуба;
- Доделе награда и признања у складу са одлукама Управног одбора Клуба.

Уследио је избор руководиоца Клуба, те су изабрани:

- за председника Горан Вјештица,
- за заменика председника Милорад Кнежевић,
- за секретара Александра Зечевић Маричић

У **Управни одбор** Клуба изабрани су: Горан Вјештица, Александра Зечевић Маричић, Милорад Кнежевић, Драган Кузмановић и Јовица Крстић.

У **Надзорни одбор** Клуба изабрани су: Душан Максимовић - председник, Горан Перић - члан и Сања Цветковић - члан.

За **чланове Скупштине ПТДС**, испред Клуба, изабрани су: Горан Вјештица и Милан Периз.

У закључцима ове седнице, а у функцији остваривања ближих циљева Клуба, договорено је да се:

1) припреми редефинисан концепт спортско-рекреативних активности, као предлог руководству Покрета трећег доба Србије и Савезу пензионера Србије, за централну манифестацију Олимпијаде трећег доба, за регионалне и у том оквиру и градске, мини-

општинске и микро олимпијаде. У складу са тим прихваћен је предлог да се прва микро олимпијада, на нивоу месне заједнице, као пилот пројекат, у наредном периоду одржи у Београду;

2) осмисле активности које би се развијале у међугенерациској и међународној сарадњи;

3) размотре, модификују и поставе пропозиције за такмичења на спортско-рекреативним манифестацијама;

4) Клуб укључи у организацију обележавања Дана заштите животне средине (5. јуни) заједно са другим клубовима Покрета ТДС (Клуб ветерана ОРА и еколога, Књижевни клуб и Клуб сликара и иконописаца);

5) осмисли лого за Клуб и

6) одржи програмска Скупштина Клуба у циљу усвајања програма-оријентације и плана рада Клуба за текућу годину.

При крају рада Скупштине, присутнима се придружио и проф. др Андреја Савић, председник Савеза пензионера Србије (САПЕНС) и Покрета ТДС. Са великим задовољством поздравио је све присутне као и иницијативу за оснивање Клуба за спорт и рекреацију и новооснованом Клубу и његовом руководству пожелео је успешан рад у будућности нагласивши да ће САПЕНС и Покрет ТДС овом Клубу пружити пуну подршку у свим аспектима.

Проф. др Андреја Савић такође је упознао присутне са чињеницом да је Покрет ТДС аплицирао за награду Европске комисије са Пројектом „Олимпијада спорта, здравља и културе трећег доба“. Пројекат Покрета ТДС је у конкуренцији од 89 учесника ушао у најужи избор од 9 кандидата. Делегација Покрета ТДС у саставу проф. др Андреја Савић (у функцији председника Покрета ТДС) и Михаило Петковски (као портпарол Покрета ТДС) учествовала је на завршној церемонији представљања одабраних пројеката 04. маја текуће године у Бриселу.

Истакао је чињеницу да је Пројекат Покрета ТДС изазвао велику пажњу свих учесника и организатора завршне церемоније, обзиром да је Србија била једина земља учесница која није чланица Европске уније, а чији је Пројекат, као иновативан пример добре праксе, препознат и ушао је у финалну трку.

ОДРЖАНА ГОДИШЊА СЕДНИЦА СКУПШТИНЕ КЛУБА ВЕТЕРАНА ОРА И ЕКОЛОГА ПТДС

Дана 05.05.2022. године одржана је годишња седница Скупштине Клуба ветерана акцијаша и еколога Покрета трећег доба Србије.

На овој седници је разматран и усвојен следећи *Извештај о активностима Клуба од оснивања до данас:*

Оснивачка седница Скупштине Клуба ветерана акцијаша и еколога ПТДС .- На Светски дан заштите животне средине, 05.06.2021. године, одржана је оснивачка седница Скупштине Клуба ветерана акцијаша и еколога Покрета трећег доба Србије.

Седница је одржана уз логистичку подршку Покрета ТДС, са почетком у 11.59 (у минут до 12) сати.

Сви присутни на седници су прочитали коначан предлог Иницијативног одбора и једногласно донели Одлуке о оснивању Клуба ветерана акцијаша и еколога Покрета трећег доба Србије у којој, између осталог пише:

"Грађани припадници трећег доба који су учествовали на омладинским радним акцијама и организованим добровољним еколошким активностима оснивају Клуба ветерана акцијаша и еколога Покрета трећег доба Србије као патриотску, добровољну, непрофитну, невладину и нестраначку организацију.

Област остваривања циљева Клуба је општедруштвена и хуманистичка.'

Осам оснивача овог клуба (све ударник до ударника, у своје време команданти и чланови штабова на свим нивоима) желе да да окупе и организују припаднике трећег доба на остваривању заједничких активности у циљу:

- Остваривања пројеката програма од јавног интереса путем радних акција и других облика добровољног и волонтерског рада.

- Остваривање друштвено корисног рада, очување природних ресурса и заштита животне средине путем:

- Подизања свести и знања старих (нарочито младих) у области екологије и одрживог развоја и подстицање еколошког активизма.
- Практичног промовисање и стимулисање културе волонтирања путем моба и тзв. малих еколошких радних акција у локалној заједници.
- Организовања викенд еколошких кампова на атрактивним дестинацијама за туризам, одмор и рекреацију.
- Волонтерски еколошких акција поводом светских дана посвећених одређеним темама из области заштите животне средине.

- Проширења домена радних акција (комерцијалне радне акције, радне акције уз волонтерску накнаду и сл.)
- Предлагања надлежним органима конкретних модалитета за решавање појединих питања и проблема који се односе на друштвени, привредни, културни, спортски, еколошки живот и одрживи развој, ефикасније функционисање јавних служби, институција и органа локалне самоуправе, путем ангажовања институција акцијаша и волонтера ;
- Организовања међугенерациских радних акција и подухвата припадника трећег доба и младих у изградњи одговарајућих објеката за побољшавање друштвеног стандарда и за испољавање њиховог друштвеног активизма у научно – образовним, културно - забавним и спорско – рекреативним активностима,
- Организовања трајне активности на прикупљању, обради и чувању документарне и историјске грађе о омладинским радним акцијама и о омладинским радним бригадама,
- Унапређивања сарадње (самостално, преко Покрета ТДС и Савеза удружења учесника ОРА Србије) између програмски сродних институција у Републици Србији и сарадње са удружењима у иностранству ради размене искустава и програмима од обостраног интереса,
- Учешћа у организовању и припремању културно - забавних и спорско - рекреативних манифестација, којима се пропагира добровољни рад и циљеви Клуба.
- Заштите и унапређења личног и друштвеног стандарда, социјално-економског положаја и социјалне сигурности својих чланова,
- Бриге о старим, болесним, усамљеним и недовољно збринутим члановима Клуба,
- Организовања и учествовања у заједничким активностима чланова Клуба и организационих јединица Покрета ТДС.
- Доделе награда и признања Клуба.

Учесници седнице су усвајили Статута Клуба и изборали руководство и то за:

- председника Клуба: Слободанка Илић;

- заменика председника Клуба и команданта Бригаде "Ветерани ОРА Србије"

Предраг Ивковић;

Надзорни одбор изабрани су: Милан Томић, за председника; Саша Жакула, за заменика председника и Данијела Миловановић, за члана.

Учесници седнице су донели одлуке да Клуб аплицира за чланство у:

- *Покрет трећег доба Србије* и

- *Савез удружења учесника ОРА Србије*

У вези формирање Бригаде "Ветерани ОРА Србије" закључено је да се приступи њеном конституисању од акцијаша из бригада ветерана са Врачара, из Смед Паланке и Новог Пазара, а да се потом у свим регионима Републике Србије оформе њене чете, одељења и тимови. Промоција ове бригаде биће 12.06. 2021. у Новом Пазару, приликом отварања ОРА "Рибарићи – 2021". Превоз учесника ове манифестације обавиће се комбијем Покрета ТДС, недавно донираног од Банке "Поштанска штедионица" и "Дунав осигурања".

Оснивањем овог клуба обогаћује се унутрашња организациона Структура Покрета трећег доба. Наиме, поред Књижевног клуба Покрета ТДС, сада је формиран и Клуб акцијаша и еколога Покрета ТДС, а при крају је формирање Сликашког и иконописачког клуба Покрета ТДС.

Рад на визуелном индентитету Клуба.- Идејно решење лога, амблема, заставе и мајице:⁹

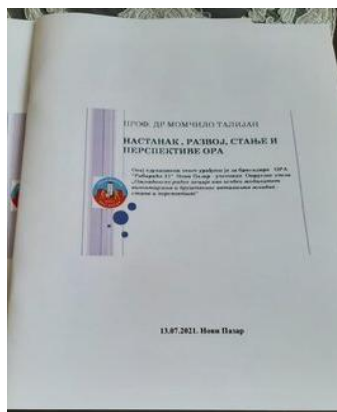

---

⁹ Ауторка идејног решења је Катарина Трипковић, академски вајар. Дипломирала и магистрирала на Факултету примењених уметности у Београду. Аутор више јавних споменика постављених углавном у Београду и Србији, али и у Француској, Мађарској, Израелу, Републици Српској и у Бугарској. Потомак учесника ОРА. Продложила идејно решење *Споменика градитељима Београда и учесницима свих ОРА у на Новом Београду.*

Учешће на ОРА Рибарићи

ОКРУГЛИ СТО¹⁰

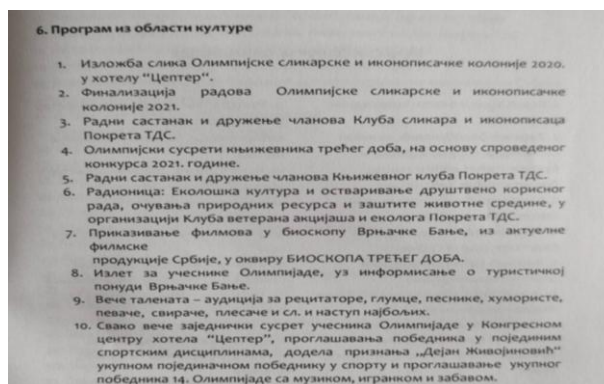
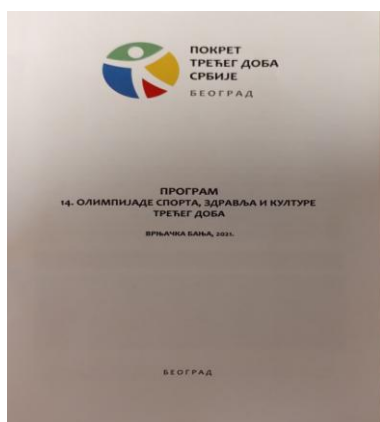
„ОМЛАДИНСКЕ РАДНЕ АКЦИЈЕ КАО ОСОБЕН МОДАЛИТЕТ ВОЛОНТИРАЊА И ДРУШТВЕНОГ АКТИВИЗМА МЛАДИХ - СТАЊЕ И ПЕРСПЕКТИВЕ“

Бр.	Активност	Време	Носилац	Напомене
1.	ОТВАРАЊЕ ОРА „РИБАРИЋЕ“ 2021	12,00 - 13,00	Касим Зоранић,	Могућ је директан

¹⁰ Овај стручно-научни скуп организује се у оквиру развојно-истраживачког рада Покрета ТДС: Партнерство Покрета ТДС са организацијама за младе и организацијама младих - Модели међугенерацјске сарадње.

			Златица Броз Нијаз Скендерагић	пренос ТВ...и радија...
2.	<p>ОКРУГЛИ СТО :</p> <p>1. <i>Уводна реч</i></p> <p>2. Тематска уводна излагања:</p> <p>- Проф. др Момчило Талијан: Млади и радне акције – некад и сад</p> <p>- Нијаз Скендерагић: ОРА у 21. вијеку – жеље, потребе, могућности, користи?</p> <p>- Љиља Костић и Бесар Хаџић ОРА „Рибариће“ - Пример за углед</p> <p>3. Дискусија и резиме рада Округлог стола</p> <p>4. Презентација АЛМАНАХА ОРА Удружења учесника ОРА и волонтера Србије</p> <p>- Сретен Јовановић, председник Удружења учесника ОРА и волонтера Србије</p> <p>- Првослав Вучковић, уредник Алманаха</p>	13.00 – 15.00	<p>Модератор округлог стола: Велизар Поповић, командант студентског насеља Чајетина и заменик команданта Главног штаба ОРА "Београд – Бар", председник Удружења учесника ОРА "Београд – Бар"</p> <p>Модератор после паузе: Драгица Раковић, председница Управног одбора Удружења учесника ОРА и волонтера Србије</p>	Локална средства информисања сачиниће аудио – визуелни и запис

*Из програма 14. Олимпијаде спорта, здравља и културе трећег доба*¹¹

Пружене су извесне логистичке услоге Удружењу учесника ОРА "Београд – Бар" у вези израде монографије "Пруга снова"

¹¹ Нажалост, због короне ова завршна манифестација није одржана

Поштовани, у СРЕДУ 01.12. 2021 год. у 11 h. одржаће се састанак УРЕЂИВАЧКОГ ОДБОРА посвећен издавању МОНОГРАФИЈЕ о ОРА Б-Б.

Аутор др.Видоје Голубовић упознаће нас са припремљеном МОНОГРАФИЈОМ, а разматраћемо и сва питања везана за штампање.

Састанак одржавамо у просторијама Удружења пензионера Банке Поштанске штедионице у улици НИКОДИМА МИЛАША бр. 9 (код Новог гробља - паралелна улица са Рузвелтовом).

Поз. Поповић Велизар

22:59 ✓

Уследило је разматрање и усвајање захтева Слободанке Илић, председнице Клуба за разрешење са дужности председника, због увећаних обавеза у матичној организацији – Удружењу пензионера Банка Поштанска Штедионица и ГОП-у Београд.

За новог председника Клуба изабран је Миодраг Милошевић, а за почасног председника Злата - Златица Броз.

Седница је одржана у Пословном клубу Покрета ТДС у улици Милеве Марић Ајнштајн бр. 26. на Новом Београду, у коме је организовано и дружење оснивача овог клуба, уз евоцирање успомена са ОРА и размену идеја у вези организовања акција поводом обележавања значајних датума акцијашког покрета и у вези заштите животне средине.

Б.5. Иницирање нових неопходно потребних домена рада Покрета ТДС

(1) Један број активиста Покрета ТДС из реда наставно-научних радника и истакнутих стручњака заговора идеју да се обављање регистрованих и до сада успостављених делатности које се односе на треће доба унапреде, прошире и међусобно хармонизују и да у ту сврху оформи **Едукационо-истраживачки центар** (у даљем тексту: ЕИЦ). Фокус овог центра усмерио би се на реализовање обука, истраживачких пројеката и организовање разних облика иновација знања, консалтинг услуга и других пројеката ангажовањем, првенствено својих људских ресурса (*сениор експерата*) и партнера (*кадрова из реда млађих колега*) из образовно – научне заједнице из следећих области: антропологије, филозофије, психологије, социологије, андрагогије, медицине, права, безбедности, менаџмента, бизниса и других сродних наука и дисциплина, са циљем богаћења и коришћења сазнања о старењу, квалитету живота и организованом продуктивном раду старијих особа - сениора..

Први кораци су започети евидентирањем (преко Сајта Покрета ТДС и непосредних контаката) једног броја сениор експерата и сагледавањем потреба њиховог ангажовања у заједничким активностима са *Геронтолошким друштвом Србије* (Покрет ТДС предложио *Уговор о пословном партнерству*).

Уследиле су и следеће образовна-истраживачка настојања и активности:

Едукативном центру Привредне коморе Србије Покрет ТДС понудио је тим експерата за учешће у извођењу постојећих курсева и семинара за чланице Коморе и предложио организацију веома сериозне и напредне едукације за професионалне консултанте. Обострано је оцењено да припадници трећег доба, који су водили различите фирме или који су били цењени стручњаци у некој привредној грани, поседују драгоцену искуства и још увек актуелна познанства и везе у пословном свету, представља посебну врсту неопипљивог капитала. Међу њима постоје и даље витални људи који имају довољно ентузијазма и енергије и који могу да пренесу на млађе генерације велики део своје животне и пословне мудрости и да повежу одређене привредне субјекте.

Савезу пензионера Србије достављене су на коришћење две свеске студијско-аналитичких и инструктивно-усмеравајућих материјала:

- Заступљеност пензионера у институцијама, органима и телима нашег друштва
- Изградња и развој Информационо-комуникационог система Савеза пензионера Србије - Скица подухвата.

Израда и објављења електронских и штампаних *студијско-аналитичких и фото публикација Олимпијски Кладенац* чија изворишта представљају олимпијаде трећег доба.

Компетентни активисти Покрета ТДС учествовали су у изради и промоцији монографске публикације *"Пруга снова"*, којом приликом је заговорена потреба израде публикација поводом обележавања годишњица САПЕНС и ТДС, као и разних наменских ауторских дела (приручника, практикума збирки прописа...), *те стручно-научног часописа Треће доба.*

У оквиру Програма 15. Олимпијаде ТД организован је *Међугенерацки панел* (расправа и дебата) на тему: *"Остваривање друштвено корисног рада, очување природних ресурса и заштита животне средине"*

По завршетку 15. Олимпијаде ТД *спроведена је евалуација путем анкетде* са жељом да се чује какве утиске су учесници понели са собом. Анкета је реализована на репрезентативном узорку од око 12% учесника Олимпијаде.

Током 15 Олимпијаде ТД *спроведено је емпијско истраживање безбедности старијих особа.* Циљ истраживања је да се објективно сагледа угроженост безбедности старијих особа криминалом и да се сазнају њихови предлози за побољшање ситуације.

За ово истраживање коришћен је упитник који поред батерије питања о својствима анкетираних, садржи три групе питања: /1/ како анкетирани перципирају безбедносну ситуацију и своју угроженост криминалом; /2/ мишљење анкетираних о раду полиције и њеној сарадњи са старијим грађанима, и /3/ мишљење анкетираних о значају и функционисању мултисекторског присуства у безбедносној заштити старијих.

(2) Покрет Трећег доба Србије сматра да његова укупна активност (и свих других ресорних и међуресорних друштвених актера) у постојећем стању најстарије популације у Србији, треба да се фокусира на делотворно решавање актуелних проблема са којима се суочавају старија лица. Притом треба полазити од наших (и међународних!) стратешких опредељења и правних одређења и примера добре праксе која доприноси стимулсању, промовисању и унапређењу здравствених услова, културе квалитета живота, добрих стилова и начина живота за успешно, добро и квалитетно старење.

На том путу од прворазредног су значаја *Политике старења UNECE* (6. април 2010.), које између осталог, дефинишу обавезу: "Тежити обезбеђењу квалитета живота у свим животним добрима и одржавати самостални живот, укључујући здравље и благостање."

У функцији остваривања наведене обавезе Покрет ТДС формираће *Волонтерско саветовалиште Покрета ТДС за подршку здравом старењу.* Ово саветовалиште,

његови тимови и мобилне екипе, треба да подрже активно и здраво старење за живота старијих лица.¹²

Саветовалиште ће нарочито припомоћи и подржати решавање бројних здравствених проблема и превенције истих (проблем утицаја ризико фактора на настанак хроничних незаразних болести код старијих, проблеми везани за настанак повреда код старијих, проблеме који узрукују поремећаје менталног здравља и проблем инконтиненције код старијих). Поред тога, Саветовалиште ће пружати низ услуга кроз индивидуални и групни рад усмерених на развијање адекватних вештина потребних за ношење са изазовима и превазилажење проблема са којима се сусрећу лица у овом раздобљу живота. Посебно је важно да Саветовалиште допринесе да старији људи препознају значај превентивних програма на њихову мању изложеност негативним утицајима и појавама.

Б.6. Организационо-кадровски изазови Покрета ТДС

- (1) Конципиране *Измене и допуне Статута Покрета ТДС* од стране председника ИО Покрета ТДС, као и *Програм рада Покрета ТДС*, које је требало усвојити на отказаној годишњој седници Скупштине ТДС, могу се видети на Сајту Покрета ТДС.

Нацрти ових докумената представљају основу за расправу и налажење оптималних решења.

Предложене измене и допуне Статута Покрета ТДС фрагментарно су узимане у обзир у раду *Комисије за измене и допуне Статута ПТДС*, коју је формирао председник Покрета ТДС. Ова комисија је, после скоро три месеца, престала да функционише.

Неопходно је припремити предлог измена и допуна јер важећи Статут садржи мноштво контрадикторности, као и нејасних и нефункционалних решења, која су извор и актуелних, најблаже речено, неспоразума.

По окончању овог посла и других припрема, очекује се одржавање седнице Скупштине Покрета ТДС (са индивидуалним и колективним члановима) на којој треба бирати и/или реизабрати органе и тела Покрета ТДС.

- (2) Досадашња сазнања казују да је неопходно потребно да се, поред пројектног финансирања, организовања и спровођења олимпијада спорта, здравља и културе трећег доба, успостави и пројектно финансирање и клубова Покрета ТДС.

Услов за остваривање пројектног финансирања потенцира формирање и оспособљавање *тимова за праћење јавних позива, осмишљавање и апликацију* на пројектима путем којих се, од стране републичких и органа локалне самоуправе, те међународних институција, пружа финансијска помоћ и подршка организацијама цивилног друштва.

---

¹² У ту сврху могло би се опремити и користити комби возило донирано нам од Банке поштанска штедионица и Дунав осигурања.

Посебно је вредно успостављање и спровођење новог и изазовног пројекта *Комерцијализација знања и пружања других услуга Покрета ТДС на тржишту*, за чије се спровођење пријавило (преко упитника на Сајту Покрета ТДС) 50-ак заинтересованих пензионера и других припадника ТДС.

Уз адекватне маркентишке активности овај пројекат би се здружније прихватио, бар у наступајућем периоду све веће несташице квалификоване радне снаге и дефицитарних стручњака на тржишту, и потребе за стицање допунских прихода, још увек виталних припадника трећег доба.

(3) За остваривање јавности рада и укупног делотворног рада Покрета ТДС започето је сагледавање *примена информационе и друге технологије*, те је потреба пројектовања, изградње и успостављања функционисања савременог *Информационог система Покрета ТДС*, умреженог са базама података у свим друштвеним областима.

(4) Креиран је и успешно функционише савремени сајт: trece-doba.rs као и Вибер група.

Аналитика Сајта ПТДС за 2022. годину казује:

- Сајт је током 2022. године забележио око 5680 посета, од чега су око 3150 различити тј. јединствених посетиоци;

- Странице на сајту су збирно прегледане око 13.600 пута;

- Највећи број посетилаца забележен је у августу и септембру, а претпоставка је да је томе допринела најављена Олимпијада која се одржавала крајем септембра и почетком октобра;

- Највише посетилаца, тачније њих око 3300, је сајту приступало директно, путем линкова подељених на Viber-у, мејловима, преко порука у групама итд., затим следи претрага преко Google претраживача - око 2000 посетилаца, путем сајта ПИО фонда њих 22, а на све остале начине (линкови по разним сајтовима, у новинама итд.) око 600 посетилаца;

- У погледу технологије, убедљиво највише корисника, њих око 74%, сајту је приступало путем мобилног телефона, затим следе десктоп рачунари са 25% и преосталих 1% иде на таблет и остале паметне уређаје;

- Од претраживача, корисници су највише користили Google Chrome претраживач, затим претраживаче уграђене у мобилне телефоне (Самсунг и остали), након њих следи Firefox претраживач и на крају остали претраживачи са Apple уређаја (углавном Сафари);

- Од оперативних система са којих се приступало сајту, највећи проценат иде на Андроид (72%), након њега Windows (24%), онда и ОС (3%), MacOS (1%) и остали оперативни системи 1%;

- У географском смислу, највише посета је забележено из Србије (93,38%), затим из Сједињених Америчких Држава (2,33%), Грчке (0,76%), Црне Горе (0,59%), Босне и Херцеговине (0,32%), Италије (0,32%), Белгије (0,25%), Канаде (0,20%), Хрватске (0,18%), Албаније (0,16%), Немачке (0,14%), док остатак процената иде на остале забележене земље (Аустрија, Северна Македонија, Русија, Словенија, Француска, Швајцарска, Холандија, Пољска, Шведска, Кина, Нигерија, Аустралија, Обала Слоноваче, Данска, Шпанија, Финска, Уједињено Краљевство, Норвешка, Филипини, Румунија, Того, Украјина, Бугарска, Куба, Кипар).

(5) У извештајној години, у суделовању актуелних председника Покрета ТДС и ИО Покрета ТДС и уз ангажовање руководства клубова Покрета ТДС, Организационог одбора и оперативних тимова Олимпијаде, успело је репозиционирање (и унапређење!) Олимпијаде спорта, здравља и културе, сагласно новом Правилнику о друштвеном стандарду РФ ПИО и усмерењима и одлукама САПЕНС и његовог мањинског партнера ОПС "Независност".

Истовремено стално се шири и унапређује програмски фокус Покрета ТДС по моделу целогодишње доживотне активације старијих у оквиру следећих главних подручја деловања:

- Стимулисање и промовисање културе квалитета живота; добрих стилова и начина живота за успешно и добро и квалитетно старење.
- Борба против стереотипа о старијима и њиховим могућностима
- Спортско - рекреативне, културно - забавне и активности у области здравства.
- Остваривање друштвено корисног рада, очување природних ресурса и заштите животне средине.
- Комерцијализације знања и пружања других услуга Покрета ТДС на тржишту.

В. ПРИКАЗ ОСТВАРЕНОГ САДРЖАЈА И ДИНАМИКЕ РАДА ОРГАНА И ТЕЛА ПТДС

Р. бр.	Назив активности	Време реализације	Носилац	Примедбе
А. СКУПШТИНА ПОКРЕТА ТДС				
1.	Годишња седница Скупштине: 1. Усвајање записника са Скупштине ПТДС, одржане 20.02.2020. године; 2. Извештај о раду ПТДС у 2020. и 2021. години; 3. Извештај о финансијском пословању ПТДС у 2020. и 2021. години;		председник Скупштине и председник ИО	

2.	<p>4. Избор Комисије за израду нацрта измена и допуна Статута ПТДС;</p> <p>5. Дефинисање процедура и активности за организацију изборне Скупштине ПТДС и конституисање Извршног одбора и Надзорног одбора ПТДС</p> <p>6. Разно:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Конституисање Извршног одбора и Надзорног одбора - Информација о завршној церемонији проглашења победника за награду Европске комисије 	21.04.2022.	ПТДС	
3.	<p>Друга редовна седнице Скупштине:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Разматрање и усвајање Записника са редовне седнице Скупштине Покрета ТДС одржане 21.04.2022. године 2. Упознавање са нормативним актима од значаја за организацију Олимпијаде спорта, здравља и културе трећег доба 3. Разматрање и усвајање састава Организационог одбора Олимпијаде спорта, здравља и културе трећег доба 4. Разно. 	09.09.2022.	председник Скупштине и председник ИО ПТДС	
4	<p>Заједничка седнице Скупштине Покрета ТДС и Организационог одбора 15. Олимпијаде:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Оцена свих активности на спровођењу Програма 15. Олимпијаде спорта, здравља и културе трећег доба Србије. <p>са следећим дневним редом:</p>		Председник и заменици председника Орг. Одбора и руководиоци оперативних тимова	Одржана у Врњачкој Бањи
	<p>Четврта редовна седнице Скупштине:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Усвојени су записници са 2. редовне седнице Скупштине Покрета ТДС одржане 09.09.2022. године и 3. редовне седнице Скупштине Покрета ТДС одржане 01.10.2022. године у Врњачкој Бањи. 2. Усвојен Извештај о реализацији 15. Олимпијаде спорта, здравља и културе Трећег доба, која је одржана од 28.09. до 02.10.2022. године у Врњачкој Бањи 	1.10.2022.	председник Скупштине, председник ИО	

	<p>3. Предлог Правилника о обављању послова по уговору о раду чланова органа ПТДС и других ангажованих лица, у реализацији уговора са Савезом пензионера Србије и УПС "Независност" о ангажовању ПТДС, у реализацији 15. Олимпијаде спорта, здравља и културе трећег добаа</p> <p>4. Текућа питања</p>	14.11.2022.	ПТДС и заменици председника Орг. одбора 15.Олимпијаде	
Б. ИЗВРШНИ ОДБОР ПОКРЕТА ТДС¹³				
5.	<p>Прва седница Извршног одбора:</p> <p>1, Разматрање и усвајање Програма 15. Олимпијаде спорта, здравља и културе трећег доба и предлог састава Организационог одбора ове манифестације;</p> <p>2, Информација о досадашњим активностима Комисије за измене и допуне Статута ПТДС</p> <p>3. Текућа питања</p> <p>Друга седница Извршног одбора:</p>	31.08.2022.	Председник ИО	
6.	<p>1. Разматрање и усвајање Правилника о обављању послова по уговору о раду у Покрету трећег доба Србије, ауторским и другим накнадама члановима органа и тела Покрета или другим ангажованим лицима за потребе Покрета трећег доба Србије</p> <p>2. Разно.</p> <p>Трећа седница Извршног одбора:</p> <p><i>Извештај о раду ПТДС у 2022. години, са прилозима о активностима клубова ПТДС</i></p>	01.10.2022.	Председник ИО	Одржана у Врњачкој Бањи. Иста је прекинула рад.
7.	<p><i>Разматрање Финансијског извештаја (за 2022.) и Предлога финансијског плана (за 2023) Покрета ТДС</i></p>	-----2023.	Председник ИО и председници клубова ТДС	Извештаји се усвајају на годишњој Скупштини ПТ

¹³ Извршном одбору је истекао мандат пре избијања Короне. Поново је конституисан 21.04.2022.

В. КОМИСИЈЕ / РАДНА ТЕЛА				
8.	<p><i>Комисије за измене и допуне Статута ПТДС:</i></p> <p><i>Седница Организационог одбора 15, Олимпијаде спорта, здравља и културе трећег доба:</i></p> <p>1. Упознавање са нормативним актима од значаја за организацију Олимпијаде спорта, здравља и културе трећег доба</p> <p>7.</p> <p>2. Информација о спроведеним спортско рекреативним манифестацијама корисника пензија и непосредним припремама за организовање 15. олимпијаде спорта, здравља и културе трећег доба од 28.09. до 2.10.2022</p> <p>3. Тежишни задаци оперативних тимова за реализацију Олимпијаде</p> <p>4. Разно.</p> <p><i>Седнице Оперативног одбора – тимова за реализацију 15. Олимпијадеспорта, здравља и културе трећег доба</i></p> <p>1. Оперативно праћење, усмеравање и координација активности на спровођењу Програма и сатнице 15. Олимпијаде</p>	<p>25.05,2022.; 31.05.2022.;08.0 6.2022....</p> <p>09.09.2022.</p> <p>14.09.2022.;20.0 9.2022.; Од 27.09. до 01.10.2022. сваког дана по 2х и по потреби</p>	<p>Председник Комисије</p> <p>Председник и/или заменици председника Орг. одбора и Главног одбора</p>	<p>Одржаване у Врњачкој Бањи</p>

Г. НАДЗОРНИ ОДБОР				
9.	Седница НО: 1, Разматрање Финансијског извештаја (за 2022.) ПТДС 2, Предлога финансијског плана (за 2023) ПТДС	---.2023.	председник, зам.председника НО, председник ИО и рачуновођа	Извештај се подноси на годишњој Скупштини ПТДС

ЗАКЉУЧАК

Сагласно Закону и свом Статуту, *Покрет трећег доба Србије* је, у остваривању својих циљева и задатака у 2022. години, успешно деловао као добровољна, невладина, непрофитна, патриотска, социјално-хуманитарна и нестраначка организација. Међутим, Покрет ТДС има и озбиљних институционалних проблема, о чему се овде опширно известило, уз предлоге решења. Јер, поред покушаја угрожавања легалитета и легитимитета органа Покрета ТДС, доведено је у питању законско и статутарно одређење да је реч о нестраначком удружењу грађана и сродних организација чији је рад "заснован на слободи удруживања пензионера и свих старијих и других људи Србије, њихових удружења, клубова и друштава (који то желе), ради остваривања заједничких интереса и циљева Покрета и шире заједнице".

У уверењу да ће се ова институционална криза успешно превазићи, истичемо слоган из предлога *Мисије Покрета ТД, који је сачинио* волонтерски тим сениор експерата Покрета ТДС:

Здравље, заједништво, достојанство и продуктивна старост!

Београд, фебруар 2023.